



STREMERSCH
VAN BROEKHOVEN
& PARTNERS

Financiële Planners



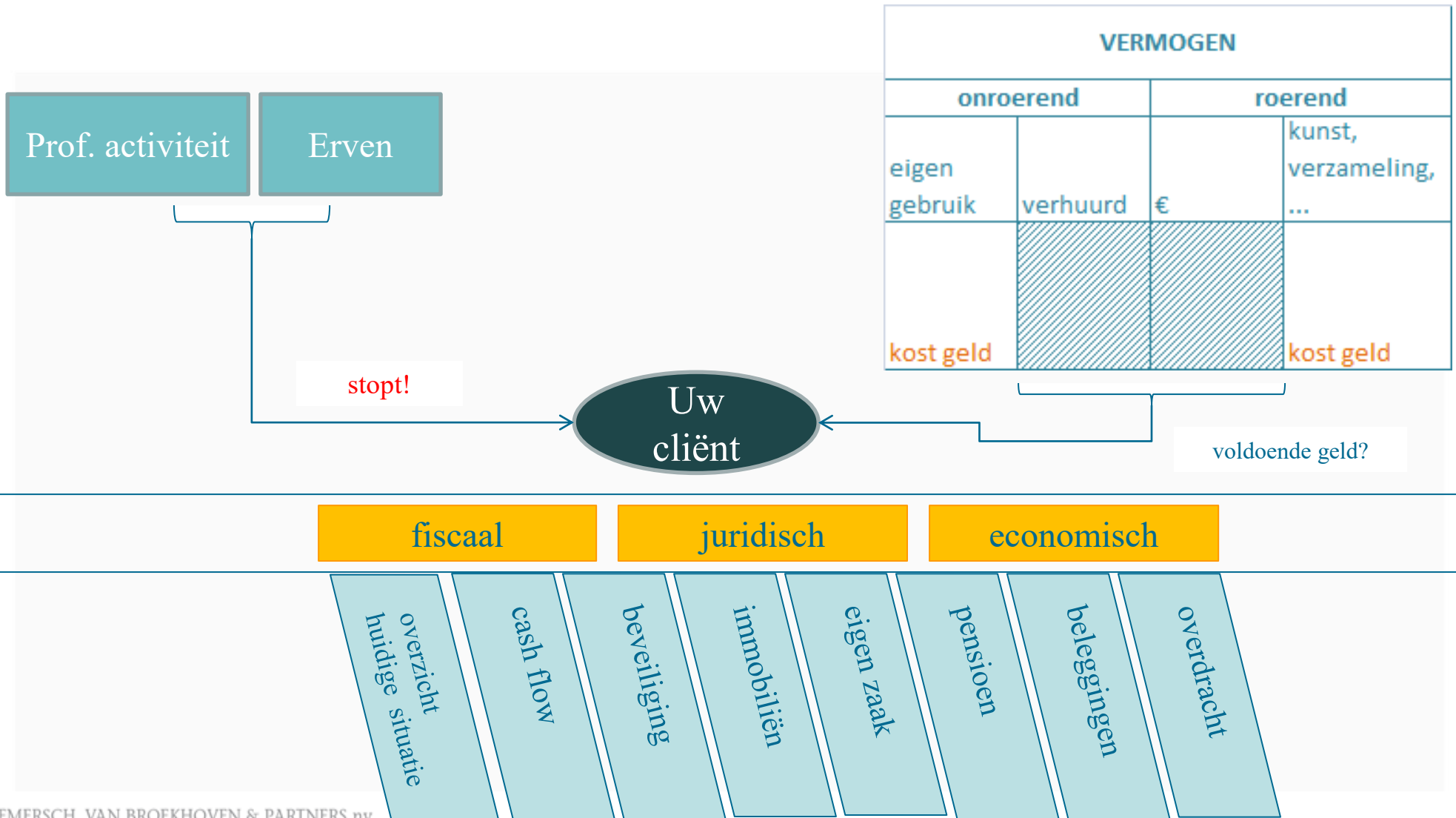
www.svbp-financieleplanners.be |

- opgericht in 1989 op initiatief van Prof. Dr. E. Van Broekhoven (UA)
- privépersonen beter adviseren, begeleiden en informeren bij het nemen van financiële beslissingen
- integrale vermogensplanning voor vermogend cliënteel
 - geen productverkoop, **erkend onafhankelijk financieel planner** (nieuwe wetgeving per 1/11/2014)
 - focus op maat:
 - structureren tot zinvol geheel
 - dynamische visie

Onafhankelijk financieel planner

- Scheiding advies en productverkoop
- Verbod op commissies/retrocessies
- Louter uitgaan van doel cliënt en advies omvattende
 - Sociale zekerheid en verzekeringen
 - Burgerlijk recht
 - Fiscaliteit en successierechten
 - Economische en financiële context
- Toezicht FSMA

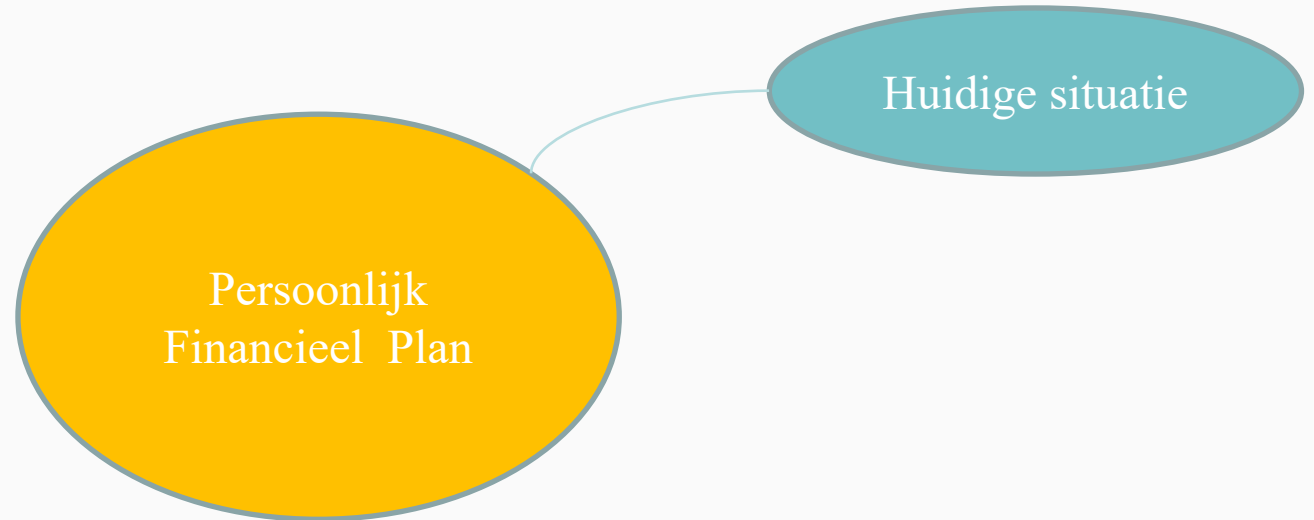
De behoefte aan financiële planning



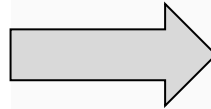
Doelstellingen

- Tussen 60 en 65 jaar stoppen
- overdracht van de zaak (kinderen ? derden ?)
- Veilig beleggen met 2 of alleen
- Stabiel inkomen
- Successieplanning zonder zorgen

- **Gezond verder leven met genoeg tijd voor kleinkinderen, hobby's, reizen**

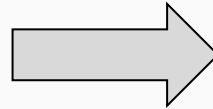


Breng orde in uw financiën

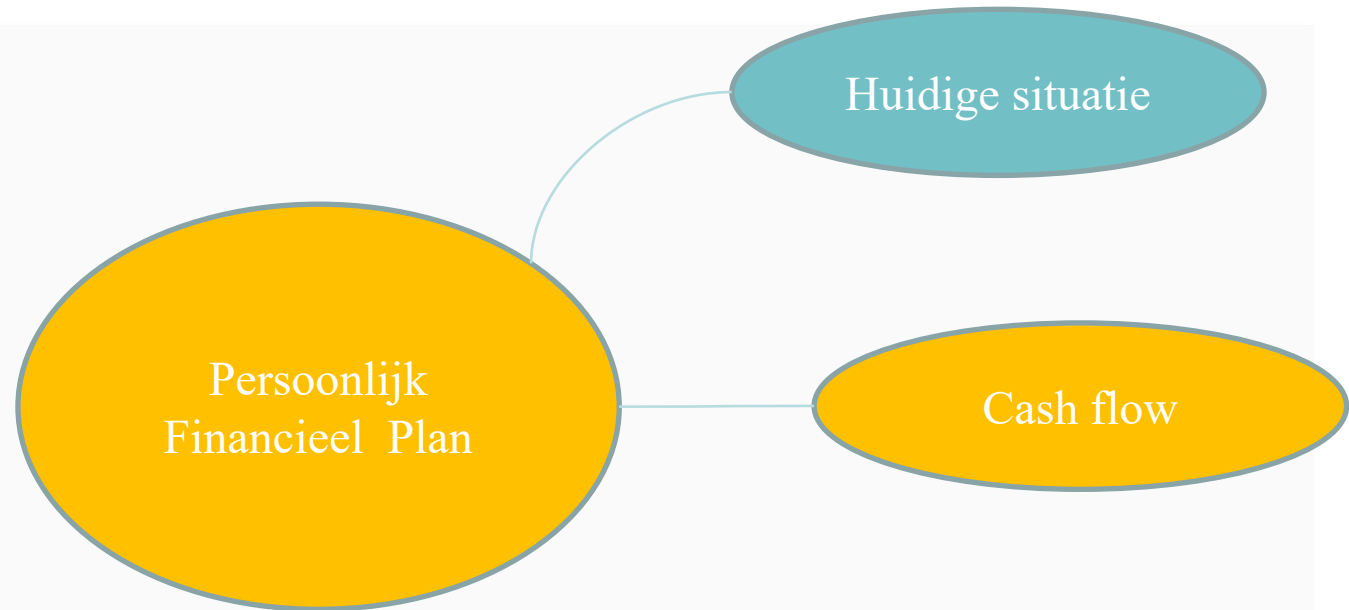


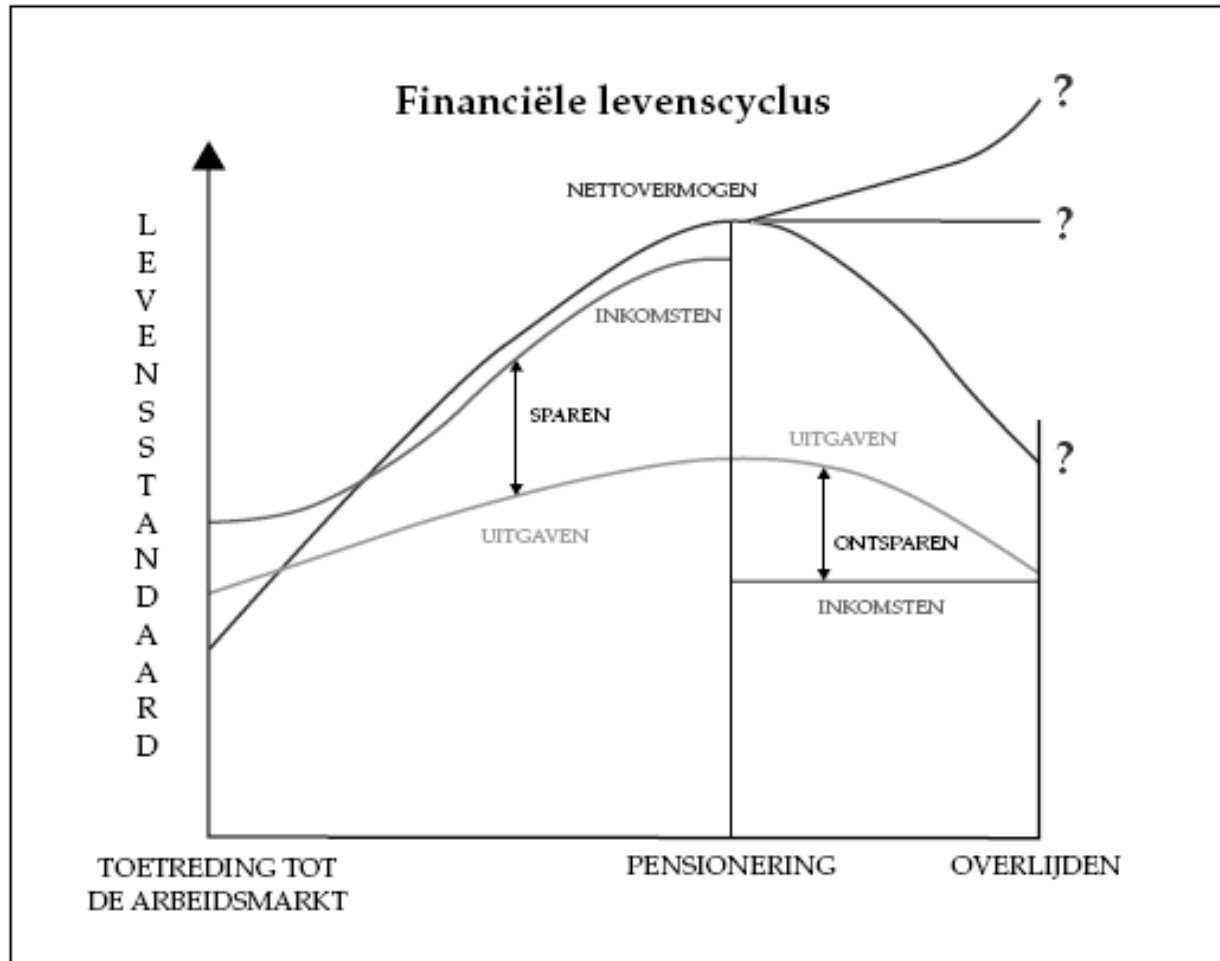
Vermogensbalans			
Onroerende activa	€ 300.000,00	leningen onroerende activa	
woning	€ 300.000,00		
vastgoed			
Zakelijke activa	€ 0,00	leningen zakelijke activa	
buiten vennootschap			
binnen vennootschap			
Pensioenvoorzieningen	€ 245.000,00	leningen verzekeringen	
pensioensparen	€ 45.000,00		
verzekeringssparen			
bedrijfspensioen	€ 200.000,00		
Persoonlijk bezit		leningen pers. bezit	
duurzame goederen			
inboedel			
verzamelingen			
Portefeuille activa	€ 130.000,00	persoonlijke leningen	
liquiditeiten	€ 30.000,00		
portefeuille	€ 100.000,00		
Andere vermogen		Netto vermogen	€ 675.000,00
TOTAAL ACTIVA	€ 675.000,00	TOTAAL PASSIVA	€ 675.000,00

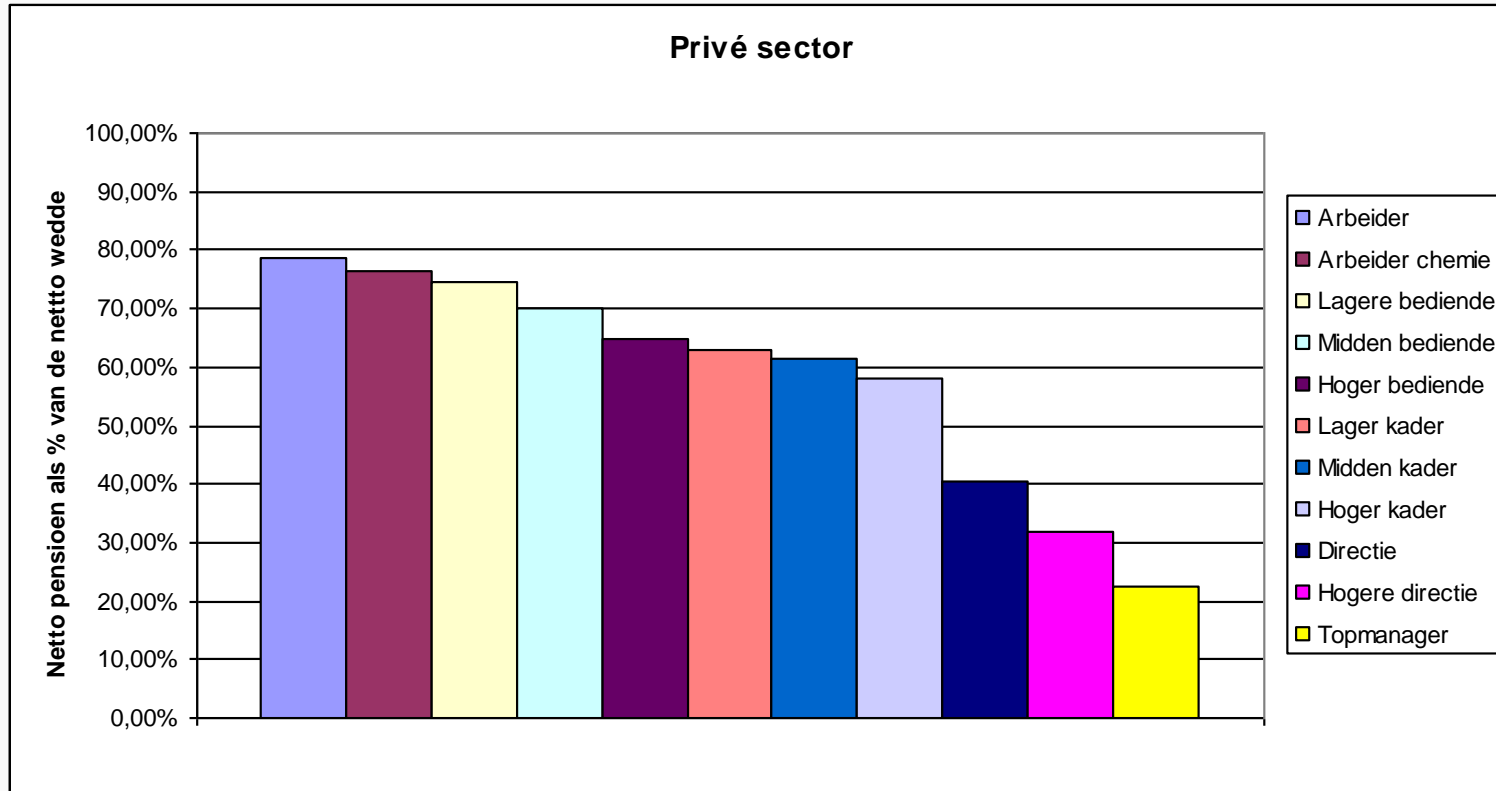
Breng orde in uw financiën

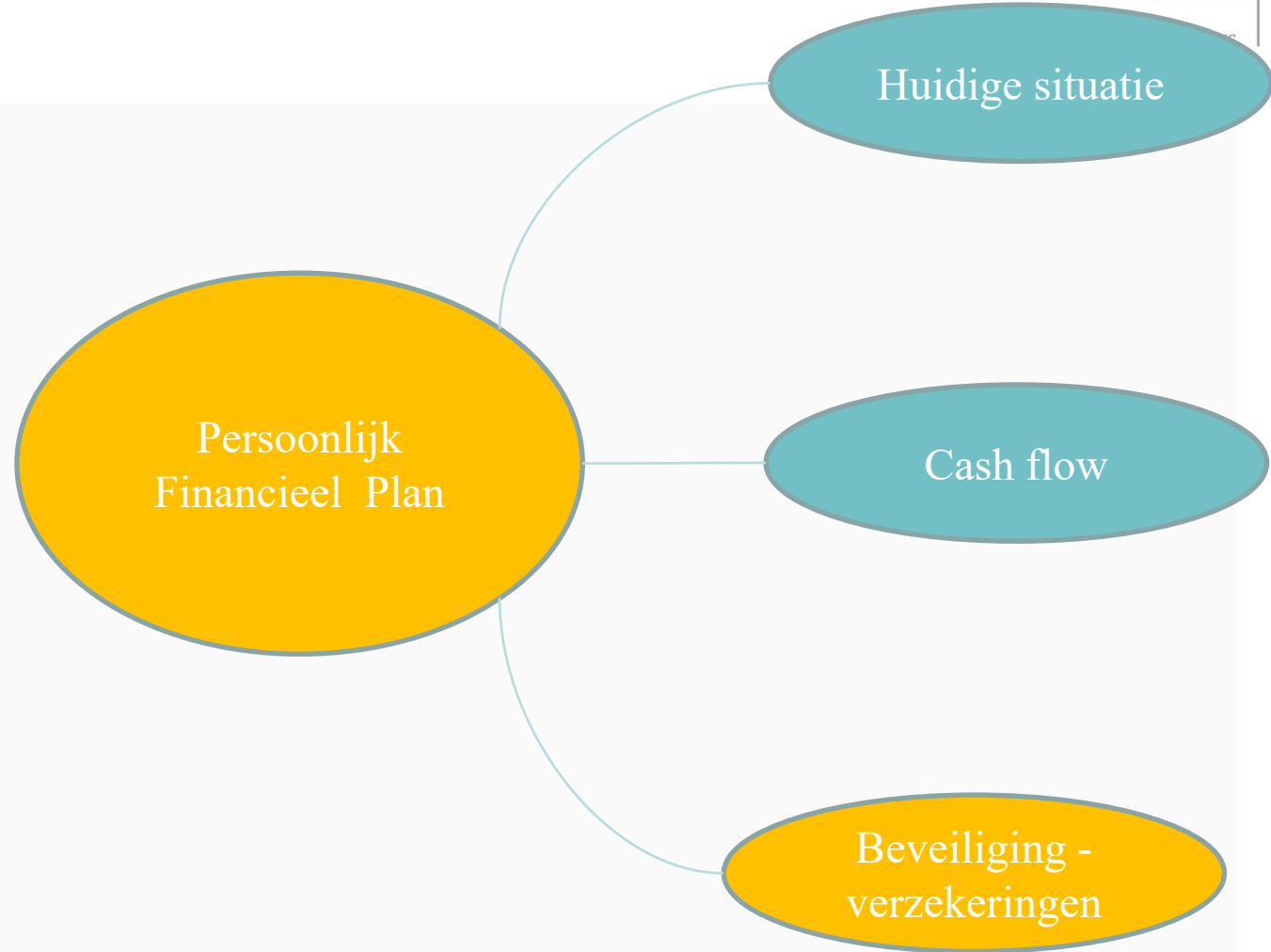


Ontvangsten - en uitgaven			
Bedrijfsinkomen	€ 62.000,00	Verplichte uitgaven	€ 30.000,00
P1	€ 62.000,00	financiële verplichtingen	
P2		wettelijke verplichtingen	€ 30.000,00
		morele verplichtingen	
Vervangingsinkomen pensioen	€ 0,00	Discretionaire uitgaven	€ 3.000,00
prepensioen		sparen	
overlevingspensioen		projecten	€ 3.000,00
werkloosheid			
kinderbijslag		Courante uitgaven	€ 27.000,00
Zakelijk vermogen		SALDO	€ 4.000,00
Verzekeringen			
Verhuurd vastgoed			
Roerend inkomen afname	€ 2.000,00		
Andere ontvangsten			
Totaal inkomen	€ 64.000,00	Totaal uitgaven	€ 64.000,00







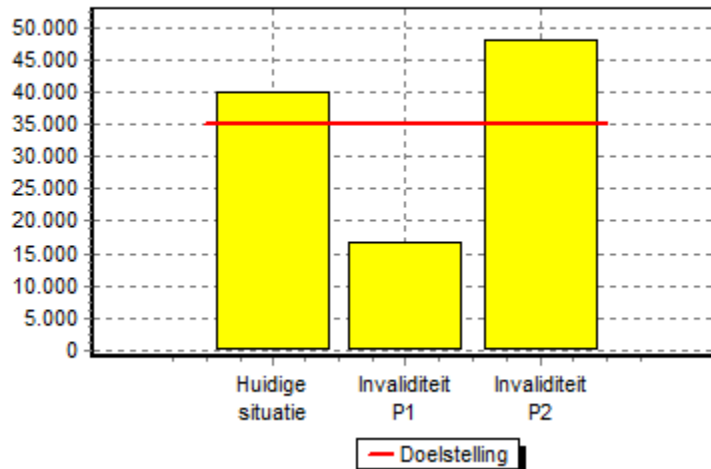


1B. Behoud Vermogen Alle anderen		(gewicht "Behoud" in Vermogens Index = 25%)					
% in de Behoud categorie	Gewicht in de totale index	Vraag	% van vraag	% in de Behoud categorie	Score (1,10)	Totaal gewicht index	IPFP Index
33%	8,25%	Zijn uw brand, ongevallen, auto, alle risico en aansprakelijkheids verzekeringen in orde?					
		1) Hebt u een strategie eigen behoud bepaald?	45%	14,85%		3,71%	0,000
		2) Hebt u de inventaris bijgewerkt, en zijn alle polissen à jour?	45%	14,85%		3,71%	0,000
		3) Hebt u de besluiten van vorig jaar doorgevoerd?	10%	3,30%		0,83%	0,000
33%	8,25%	Bent u voldoende verzekerd inzake overlijden met een duidelijke strategie?					
		1) Hebt U een duidelijke strategie. Is ze recent bijgewerkt?	50%	16,50%		4,13%	0,000
		2) Kent u het financieel impact van uw overlijden voor uw gezin?	25%	8,25%		2,06%	0,000
		3) Is de bijdrage van SZ, privé en groepsverzekering en eigen vermogen gekend.	25%	8,25%		2,06%	0,000
34%	8,50%	Ofwel B: Wat zijn de vooruitzichten in uw activiteiten?					
		1) Evolutie in uw sector en effecten voor u op wat langere termijn.	50%	17,00%		4,25%	0,000
		2) Bespreking van uw alternatieven.	50%	17,00%		4,25%	0,000
100%	25%			100%		25%	0,000

2. Inkomen en Ongevallen		(gewicht "Inkomen" in Vermogens Index = 20%)					
% in de Inkomen categorie	Gewicht in de totale index	Vraag	% van vraag	% in de Inkomen categorie	Score (1,10)	Totaal gewicht index	IPFP Index
40%	8,00%	Hebt u teveel of te weinig ziekte & ongevallen verzekering en zal ze betalen als nodig?					
		1) Kent U uw behoefte aan aanvullend inkomen bij ziekte en ongeval?	45%	18,00%	9	3,60%	3,240
		2) Hebt u de fiscaliteit goed bekeken?	10%	4,00%	7	0,80%	0,560
		3) Zijn de behoeften aan long term care afgezekerd?	45%	18,00%	3	3,60%	1,080
20%	4,00%	Werden de inkomens (wedden, giften, RIZIV, dividenden, pensioenen) ontvangen zoals verwacht?					
		1) Hebt u een plan van de verwachte inkomens voor dit en volgend jaar.	60%	12,00%	6	2,40%	1,440
		2) Kent u de items waarop u invloed kan uitoefenen	40%	8,00%	8	1,60%	1,280
20%	4,00%	Verliepen de uitgaven volgens plan?					
		1) Hebt U een cash-flow plan voor de grote betalingen Studiekosten, huwelijken, en dergelijke grote uitgaven	50%	10,00%	8	2,00%	1,600
		2) Liggen uw uitgaven boven of beneden uw permanente consumptie.	50%	10,00%	8	2,00%	1,600
20%	4,00%	Hebt U alle redelijk mogelijke fiscale besparingen aangewend?					
		1) Beschikt u over een fiscale raming voor dit jaar? Bijbetalen?	50%	10,00%	6	2,00%	1,200
		2) Bespreek en besluit inzake fiscale maatregelen. Expatriates.	50%	10,00%	7	2,00%	1,400
100%	20%			100%		20,0%	13,400

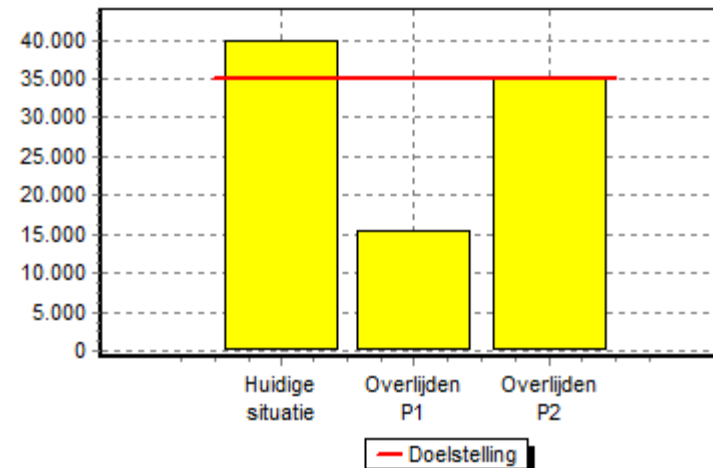
Risico invaliditeit / overlijden (kas)

Invaliditeitsanalyse

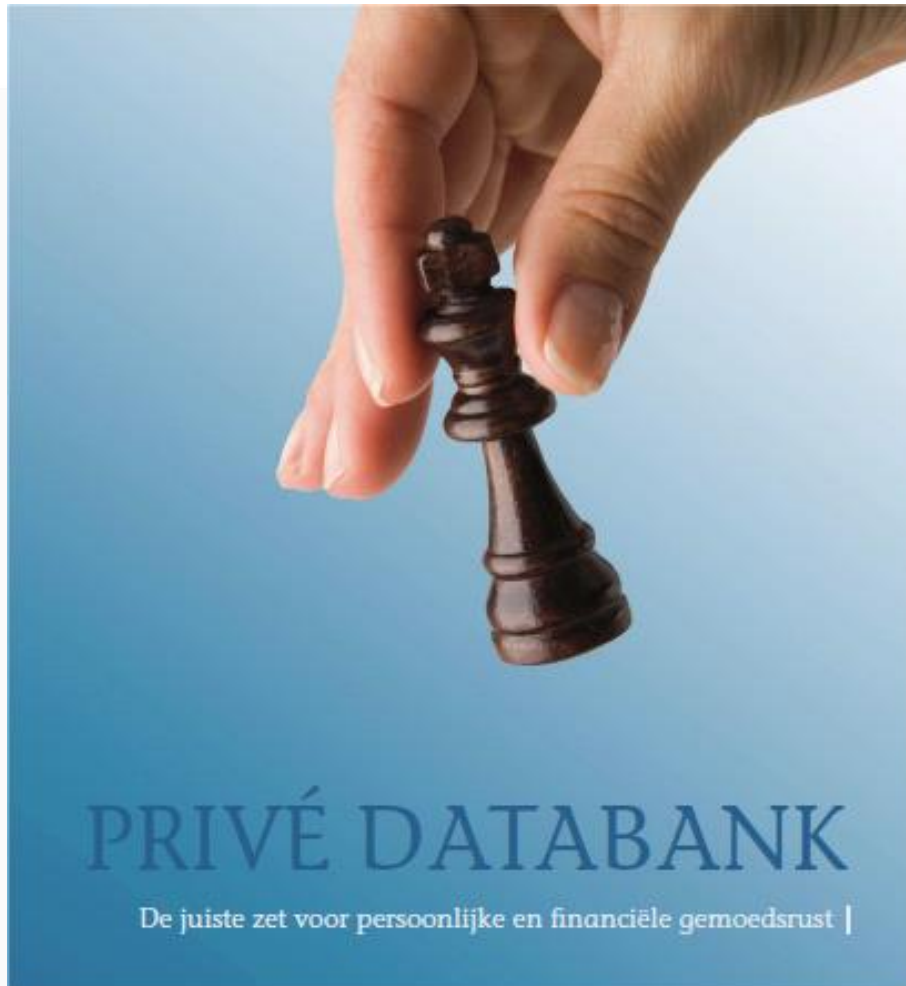


Bij **invaliditeit en overlijden** van de actieve partner (of de meest verdienende) stelt er zich een kasprobleem.

Overlijdensanalyse



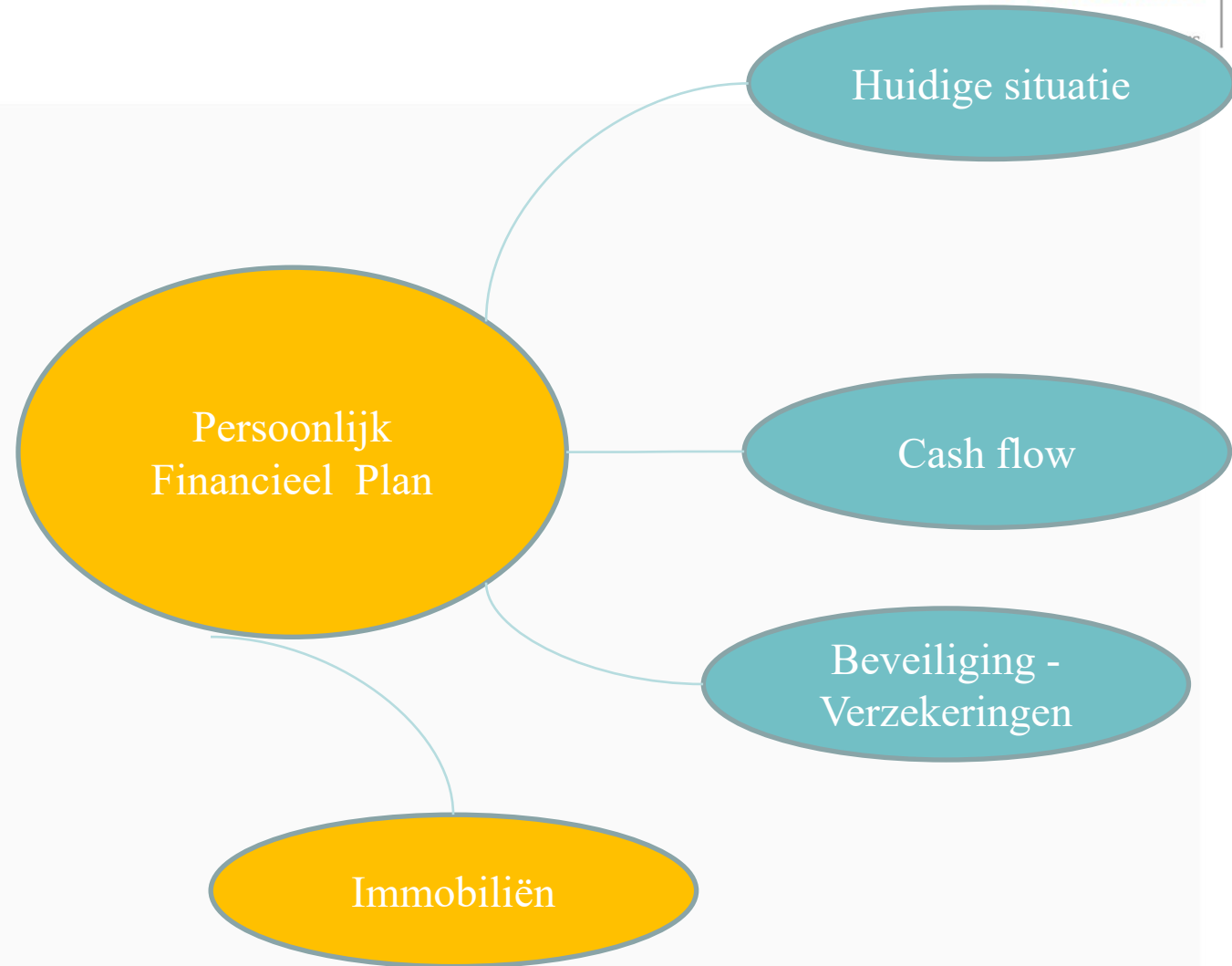
Opstellen van uw privé data bank



Uw privé databank

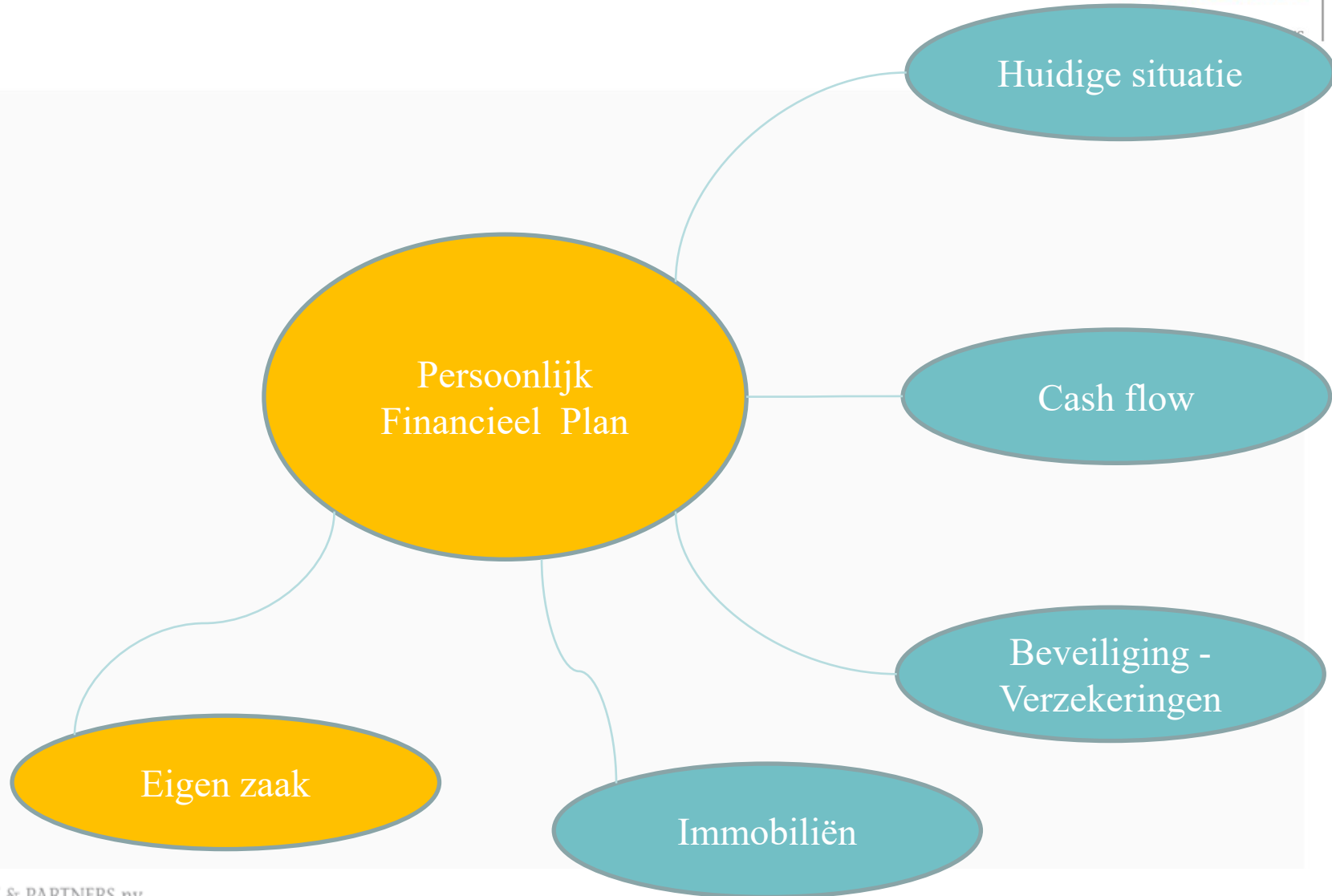
- waar zijn de nodige vermogensdocumenten (akten, polissen, huwelijkscontract ...)?
- wie neemt het bestuur van de zaak over?
- wie beheert de portefeuille?

→ noodzaak aan moreel testament en **vermogensdocumentatie**



- Correctie ? Wanneer ?
- De immocrisis in de VS ...
- Stabiliserende factor of niet ?
- Ook in fondsen
- Let op !
 - Overdracht is duur
 - Je kan geen bakstenen per stuk verkopen ...

Eigenaar:		Gemeente:		Aankoopprijs:	
<input type="radio"/> Firma <input checked="" type="radio"/> Privé persoon		WAREGEM		pand: 200.000,00 grond: 0,00 sub totaal: 200.000,00	
Afschrijving:		% onroerende voorh.:		Fisc. Opt. C-Flow Nom.:	
afschrijvingstermijn: bezitsduur: 20		48,000 %		NPV: 17.076,18 IRR: 5,52 %	
Lening:		Huur/Waarde:		Cashflow:	
spaarinbreng: 200.000,00 ontleenrente: 6,00 % ontleentijd: 0 ontleenbedrag: 0,00		kadastr. inkomen/j: 2.500,00 huurwaarde/maand: 620,00 % privéhuur / bedrijf: 100,00 % % leegstand: 5,00 % % kost/j tov waarde pand: 0,70 % % stijg. reële waarde won: 3,00 %		0 -200.000,00 1 1.494,14 2 1.481,18 3 1.465,80 4 1.447,83	
Andere leningen ivm. onroerende goederen:		Inflatie:		<input checked="" type="checkbox"/> Direct rekenen	
		%inflatie: 2,00 % actualisatievoet: 5,00 %			
		Andere:			
		Andere Verliezen & Winsten/j:			
		Andere onroerende inkomsten/j: 0,00		<input type="button" value="Exit"/>	
<input type="button" value="Toevoegen"/> <input type="button" value="Detail"/> <input type="button" value="Wissen"/>					

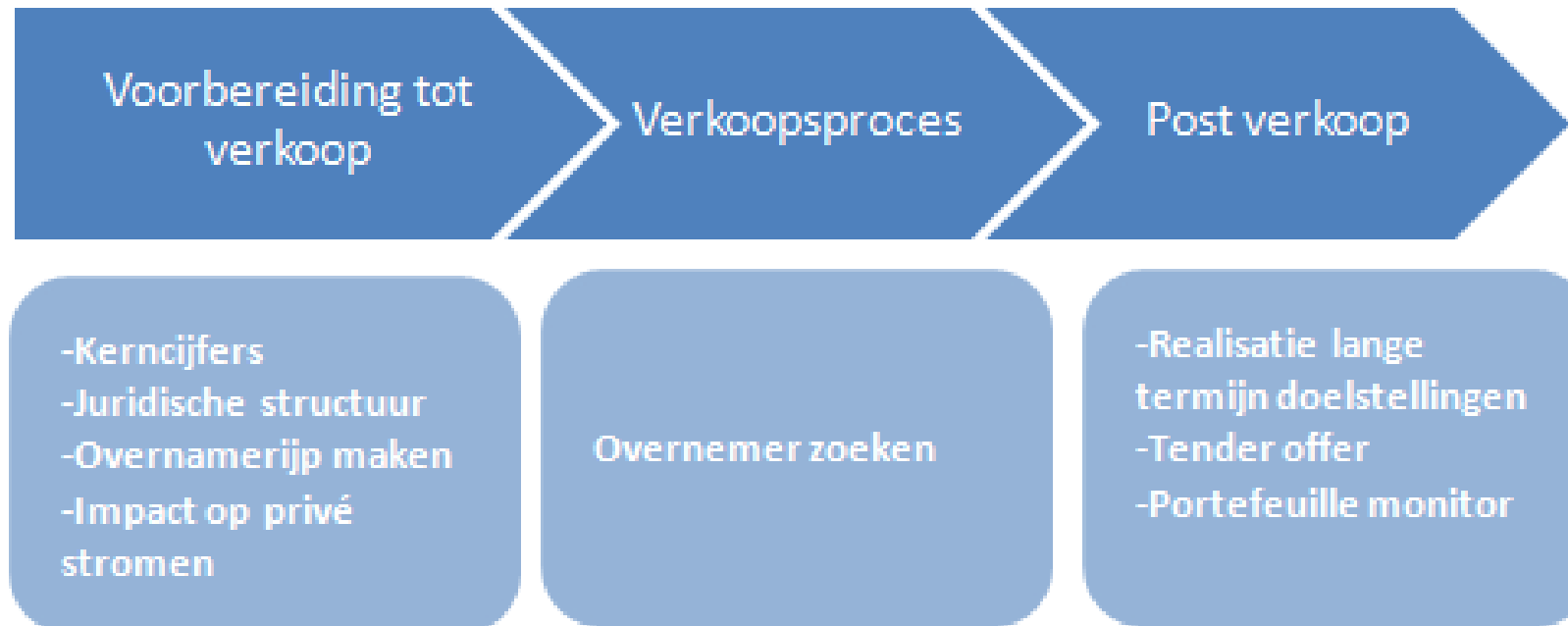


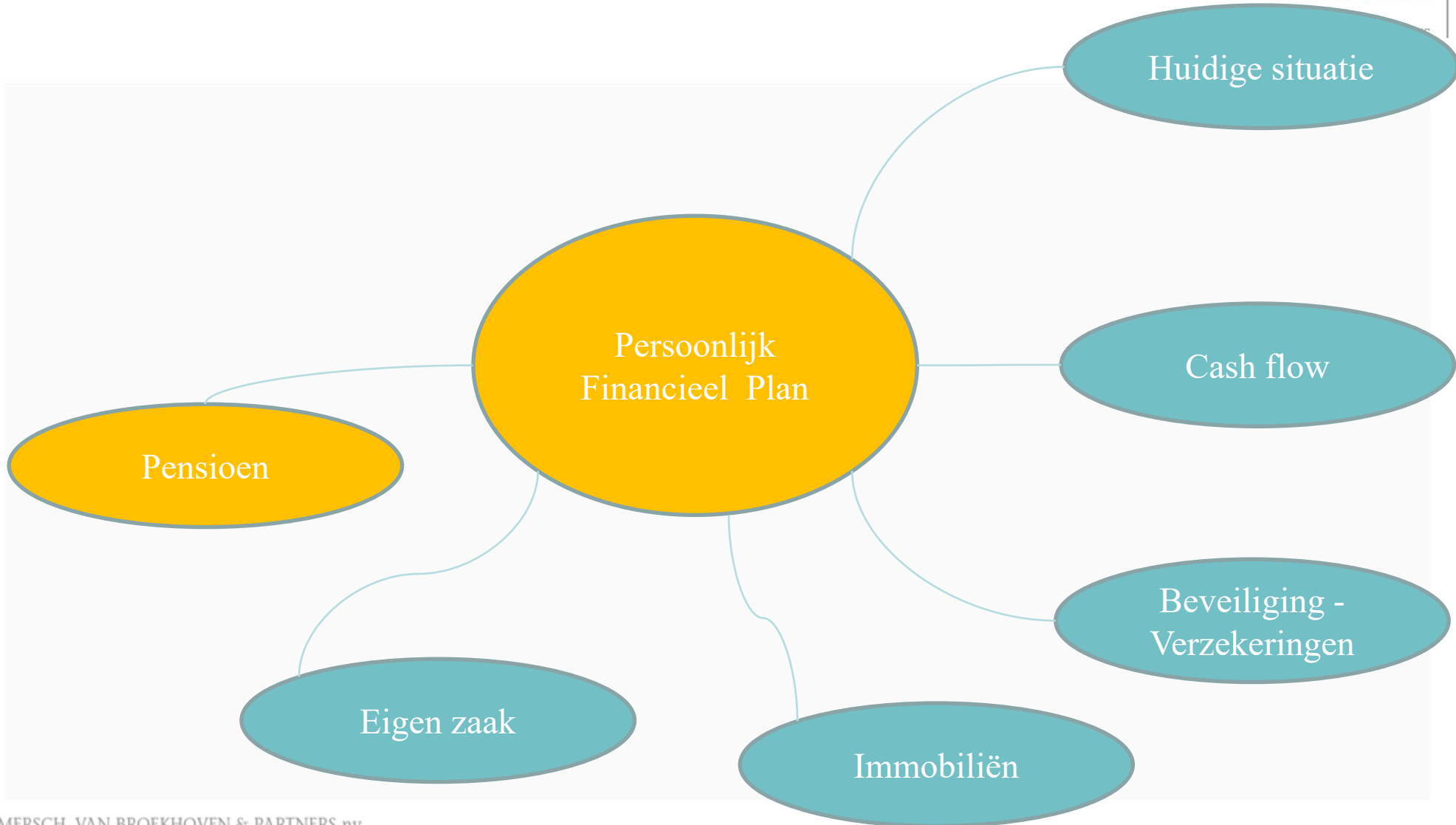
- rendabiliteit
 - return
 - risico
 - waar wordt waarde / gecreëerd / vernietigd
 - shareholdervalue

 - solvabiliteit
 - verhouding VV / EV

 - liquiditeit
 - behoefte aan bedrijfskapitaal
 - Financieel toelaatbare groeivoet
- integraal advies voor de bedrijfsleider-aandeelhouder

Overdrachtsproces eigen zaak





Pensioen – wijziging pensioenleeftijd voor werknemers/zelfstandigen

De minimumleeftijd voor vervroegd pensioen wordt als volgt gefaseerd opgetrokken:

Datum pensioen	Minimumleeftijd	Loopbaanvoorwaarde	Uitzonderingen lange loopbanen
2012	60 jaar	35 jaar	/
jan 2013 – jan 2014	60,5 jaar	38 jaar	60 jaar, indien 40 jaar loopbaan
feb 2014 – jan 2015	61 jaar	39 jaar	60 jaar, indien 40 jaar loopbaan
feb 2015 – jan 2016	61,5 jaar	40 jaar	60 jaar, indien 41 jaar loopbaan
vanaf feb 2016	62 jaar	40 jaar	60 jaar, indien 42 jaar loopbaan 61 jaar, indien 41 jaar loopbaan

Overgangsmaatregel: Voor mensen met geboortedatum < 1/1/1956 en loopbaanvoorwaarde op 31/12/2012 is 32 jaar, dan is de minimumleeftijd van pensioen 62 jaar op voorwaarde dat ze een loopbaan hebben van 37 jaar

Pensioen – wijziging pensioenleeftijd voor werknemers/zelfstandigen

Vanaf 2017 heeft de regering de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden voor vervroegd pensioen nog extra verstrengd. Concreet betekent dit de volgende regelingen:

		2016	2017	2018	2019	< 1/1/1958	vanaf 2025	vanaf 2030
Gewone regeling	leeftijd	62	62,5	63	63	63	66	67
	loopbaan	40	41	41	42	41		
Lange loopbaan A	leeftijd	60	60	60	60	61	66	67
	loopbaan	42	43	43	44	43		
Lange loopbaan B	leeftijd	61	61	61	61	62	66	67
	loopbaan	41	42	42	43	42		

Wettelijke pensioenleeftijd verschuift vanaf 2025 naar 66 jaar, vanaf 2030 naar 67 jaar

Vanaf 2030 pensioen met puntensysteem

Het aantal punten zal afhangen van de verhouding tussen de eigen beroepsinkomsten en het gemiddelde beroepsinkomen, en van de lengte van de eigen loopbaan ten opzichte van de referentieloopbaan.

Hoe ingrijpend is het pensioen ? (1/4)

Vermogensbalans		Voor pensionering	
Onroerende activa	€ 300.000,00	leningen onroerende activa	
woning	€ 300.000,00		
vastgoed			
Zakelijke activa	€ 0,00	leningen zakelijke activa	
buiten vennootschap			
binnen vennootschap			
Pensioenvoorzieningen	€ 245.000,00	leningen verzekeringen	
pensioensparen	€ 45.000,00		
verzekeringssparen			
bedrijfspensioen	€ 200.000,00		
Persoonlijk bezit		leningen pers. bezit	
duurzame goederen			
inboedel			
verzamelingen			
Portefeuille activa	€ 130.000,00	persoonlijke leningen	
liquiditeiten	€ 30.000,00		
portefeuille	€ 100.000,00		
Andere vermogen		Netto vermogen	€ 675.000,00
TOTAAL ACTIVA	€ 675.000,00	TOTAAL PASSIVA	€ 675.000,00

Hoe ingrijpend is het pensioen ? (2/4)

Vermogensbalans		Na pensionering	
Onroerende activa	€ 300.000,00	leningen onroerende activa	
woning	€ 300.000,00		
vastgoed			
Zakelijke activa	€ 0,00	leningen zakelijke activa	
buiten vennootschap			
binnen vennootschap			
Pensioenvoorzieningen	€ 0,00	leningen verzekeringen	
pensioensparen	€ 0,00		
verzekeringssparen			
bedrijfspensioen	€ 0,00		
Persoonlijk bezit		leningen pers. bezit	
duurzame goederen			
inboedel			
verzamelingen			
Portefeuille activa	€ 375.000,00	persoonlijke leningen	
liquiditeiten	€ 30.000,00		
portefeuille	€ 345.000,00		
Andere vermogen		Netto vermogen	€ 675.000,00
TOTAAL ACTIVA	€ 675.000,00	TOTAAL PASSIVA	€ 675.000,00

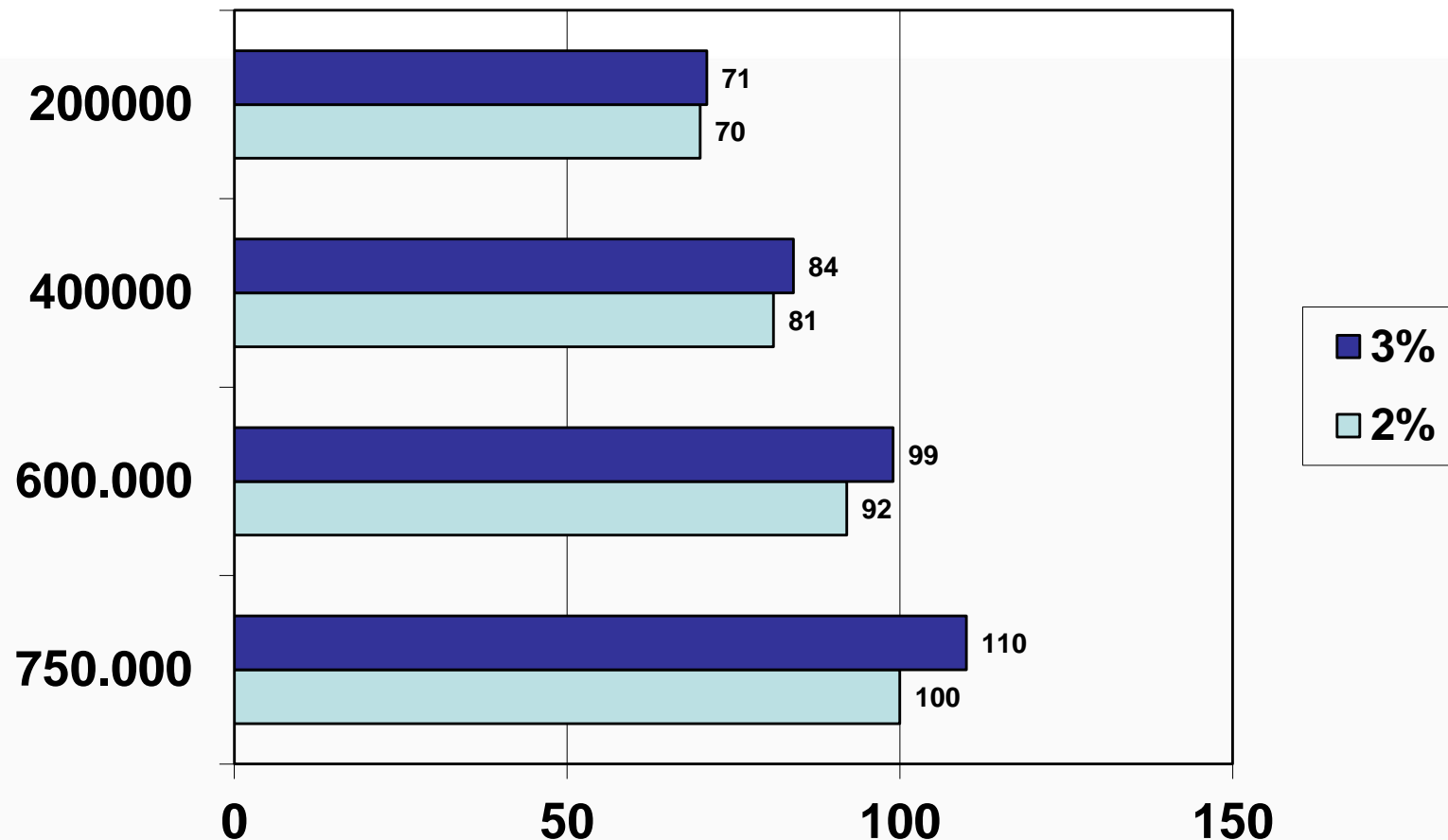
Hoe ingrijpend is het pensioen ? (3/4)

Ontvangsten - en uitgaven		Voor	pensionsering	
Bedrijfsinkomen	€ 62.000,00		Verplichte uitgaven	€ 30.000,00
P1	€ 62.000,00		financiële verplichtingen	
P2			wettelijke verplichtingen	€ 30.000,00
			morele verplichtingen	
Vervangingsinkomen pensioen	€ 0,00		Discretionaire uitgaven	€ 3.000,00
prepensioen			sparen	
overlevingspensioen			projecten	€ 3.000,00
werkloosheid				
kinderbijslag			Courante uitgaven	€ 27.000,00
Zakelijk vermogen			SALDO	€ 4.000,00
Verzekeringen				
Verhuurd vastgoed				
Roerend inkomen	€ 2.000,00			
afname				
Andere ontvangsten				
Totaal inkomen	€ 64.000,00		Totaal uitgaven	€ 64.000,00

Hoe ingrijpend is het pensioen ? (4/4)

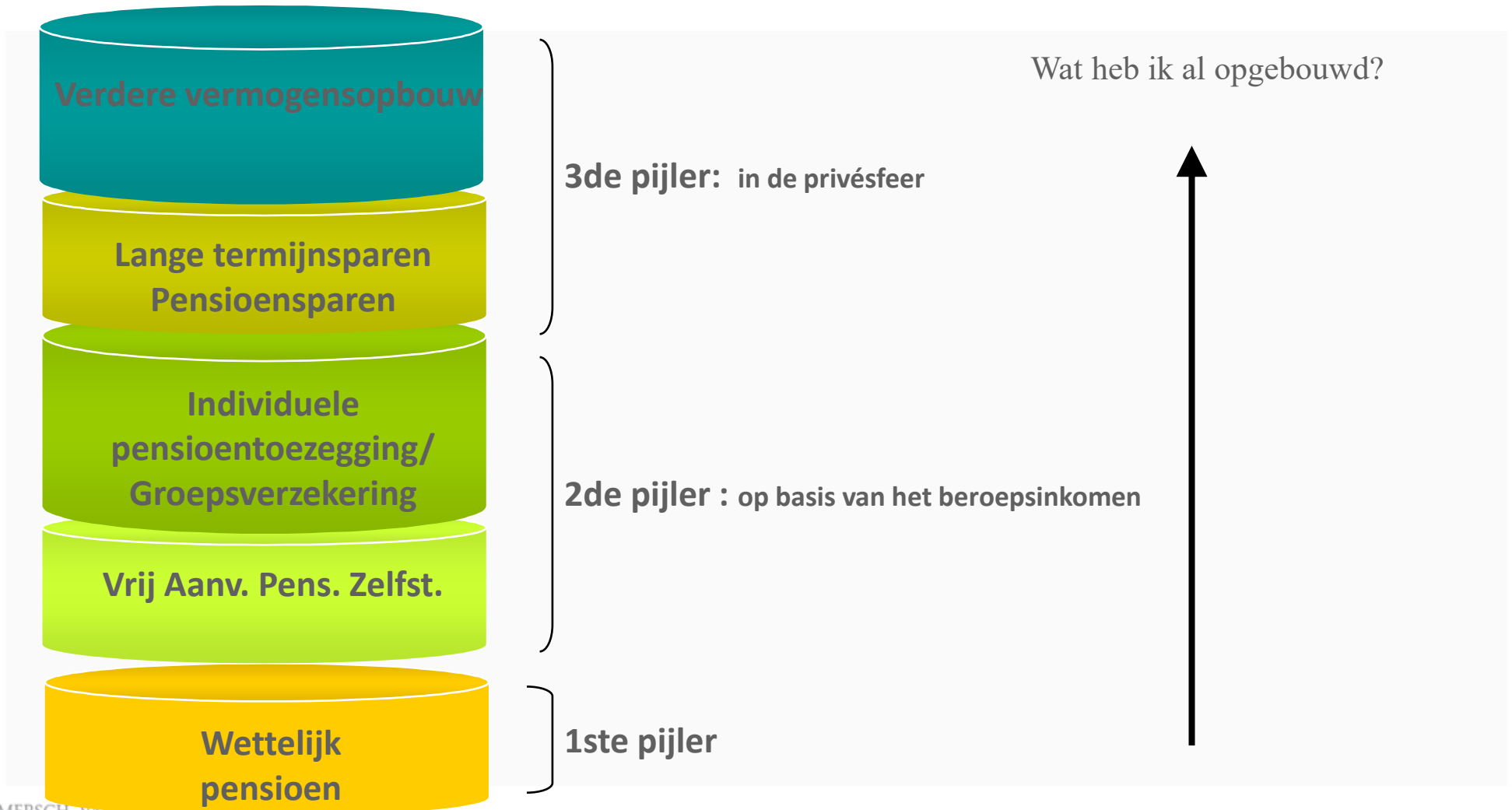
Ontvangsten - en uitgaven		Na pensionering	
Bedrijfsinkomen	€ 0,00	Verplichte uitgaven	€ 7.000,00
P1	€ 0,00	financiële verplichtingen	
P2		wettelijke verplichtingen	€ 7.000,00
		morele verplichtingen	
Vervangingsinkomen	€ 21000,00		
pensioen	€ 21000,00	Discretionaire uitgaven	€ 3.000,00
prepensioen		sparen	
overlevingspensioen		projecten	€ 3.000,00
werkloosheid			
kinderbijslag		Courante uitgaven	€ 27.000,00
Zakelijk vermogen		SALDO	- € 9.100,00
Verzekeringen			
Verhuurd vastgoed			
Roerend inkomen	€ 6.900,00		
afname			
Andere ontvangsten			
Totaal inkomen	€ 27.900,00	Totaal uitgaven	€ 27.900,00

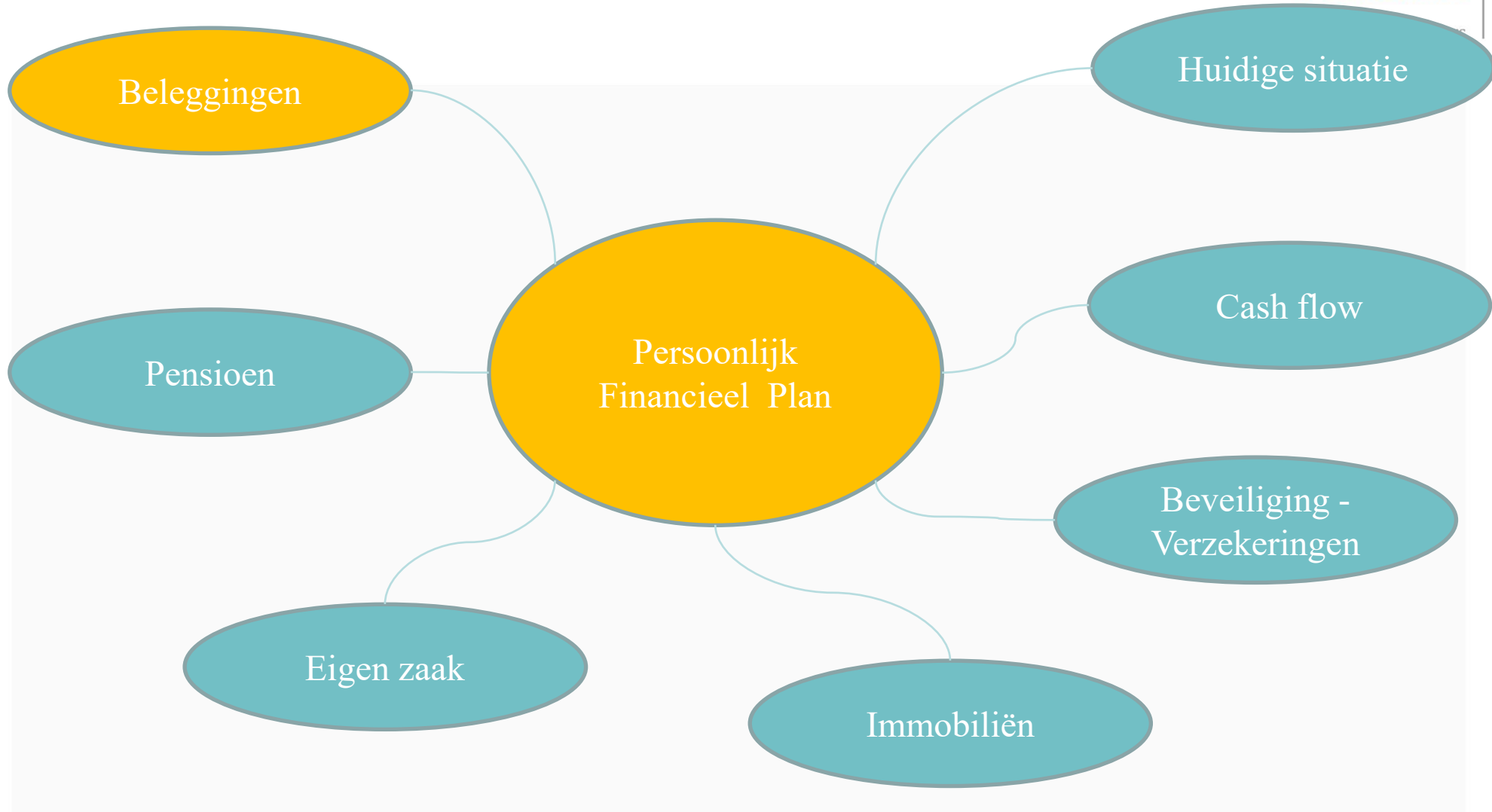
Hoe oud mag ik worden ?



Hypothese : 1500 EUR geïndexeerd per maand (2 % inflatie)

Persoonlijke doelstellingen realistisch bepalen

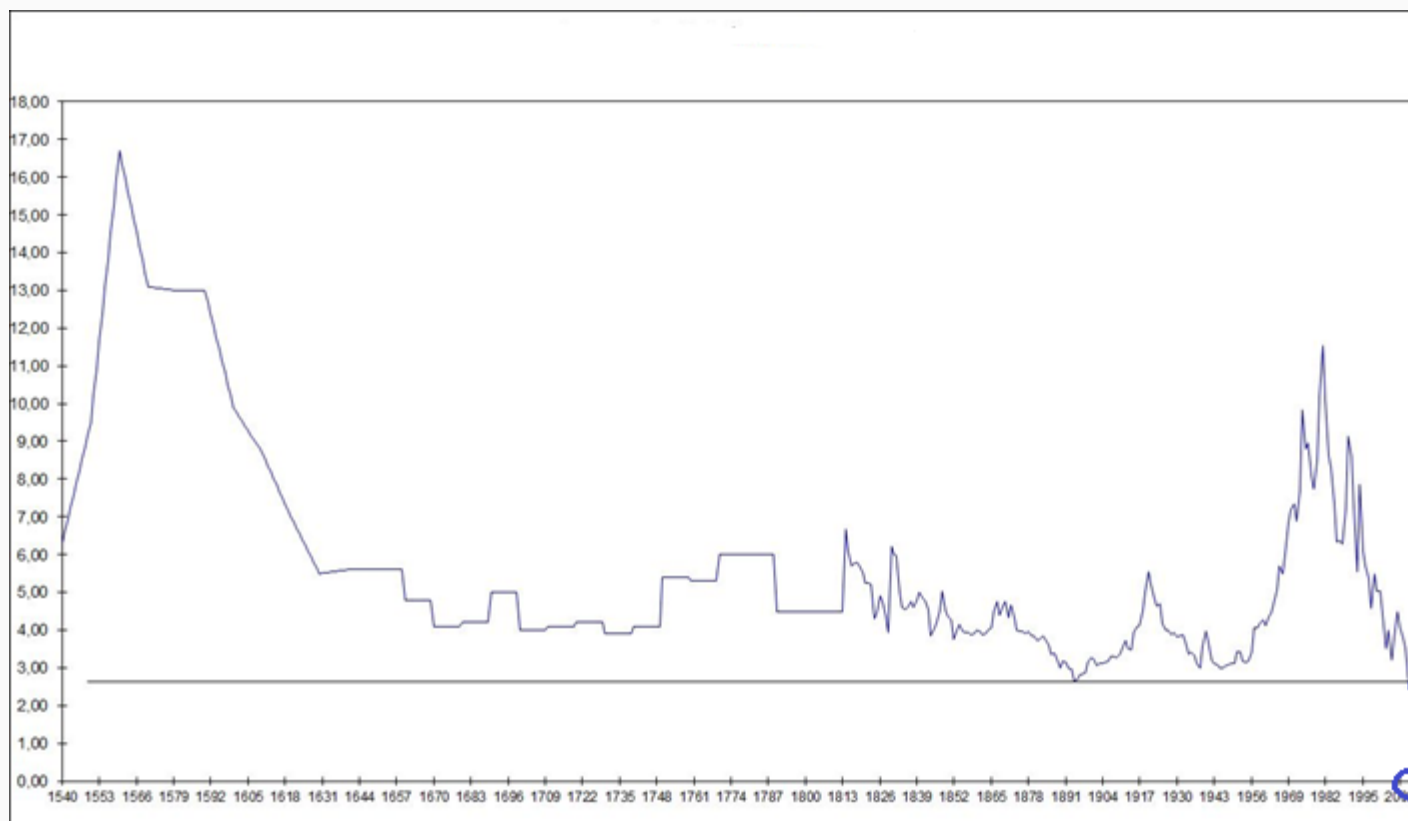




Beleggen in de praktijk

Rente-evolutie 1540 tot vandaag

Afdalen in terra incognita



2016 : nulpunt bereikt !



OLO op 10 jaar evolutie van de voorbije 10 jaar

Verhoogde risico's - wat we zien gebeuren ...



Risico's kunnen in een 'ondersteunende' economische omgeving - **WIE** volgt dit op ?

OBLIGATIES – te overwegen DO's

- Aanhouden **liquiditeiten** = kansen + spreiden aankopen
- Verlagen 'duration' ↓ : *rendement < > risico uit balans*
- Bedrijfsobligaties**
 - .verschillend aan staatsobligaties: risico // rendement
 - .BBB minimaal **WIE volgt dit op ? .../...**
- Sterke munten**
- Focus op kosten: « 0,50% » = één jaar netto rente

Berusten wordt een werkwoord

Verhogen risico's

– Regio's

- .emerging debt (Z-Amerika, M-Amerika, Afrika, Rusland, emerging Asia, ...)
- .local currencies (MXN, TRL, BRL, IDR, INR, RUB, AUD, NZD, UAH, ...)
- .politieke omwentelingen
- .verraderlijke kapitaalstromen
- . 'small' can be painful
- . Quid long/short strategieën

– **High Yields** = high risk >>> Quid - waarom dan niet meer aandelenrisico ?

– Sterke emittenten in **zwakke munten*** = minderwaardige rendementen op lange termijn

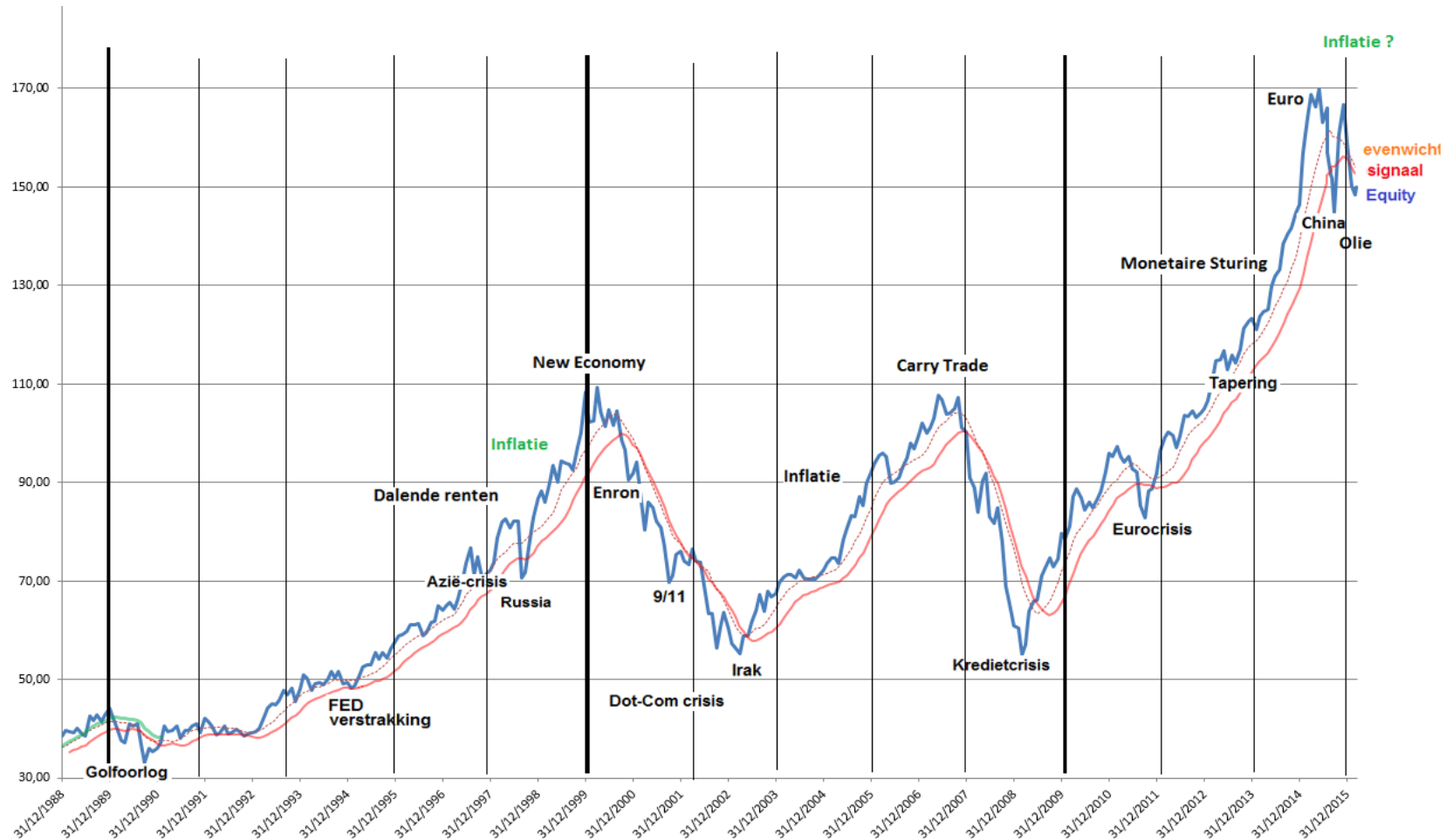
Wie volgt de risico's op ?

*Aanvaard geen rommel als het over schulden gaat, ook niet als verpakking**



Beleggen in de praktijk

Aandelenmarkten in perspectief



Beleggen in de praktijk

Aandelenmarkten in perspectief

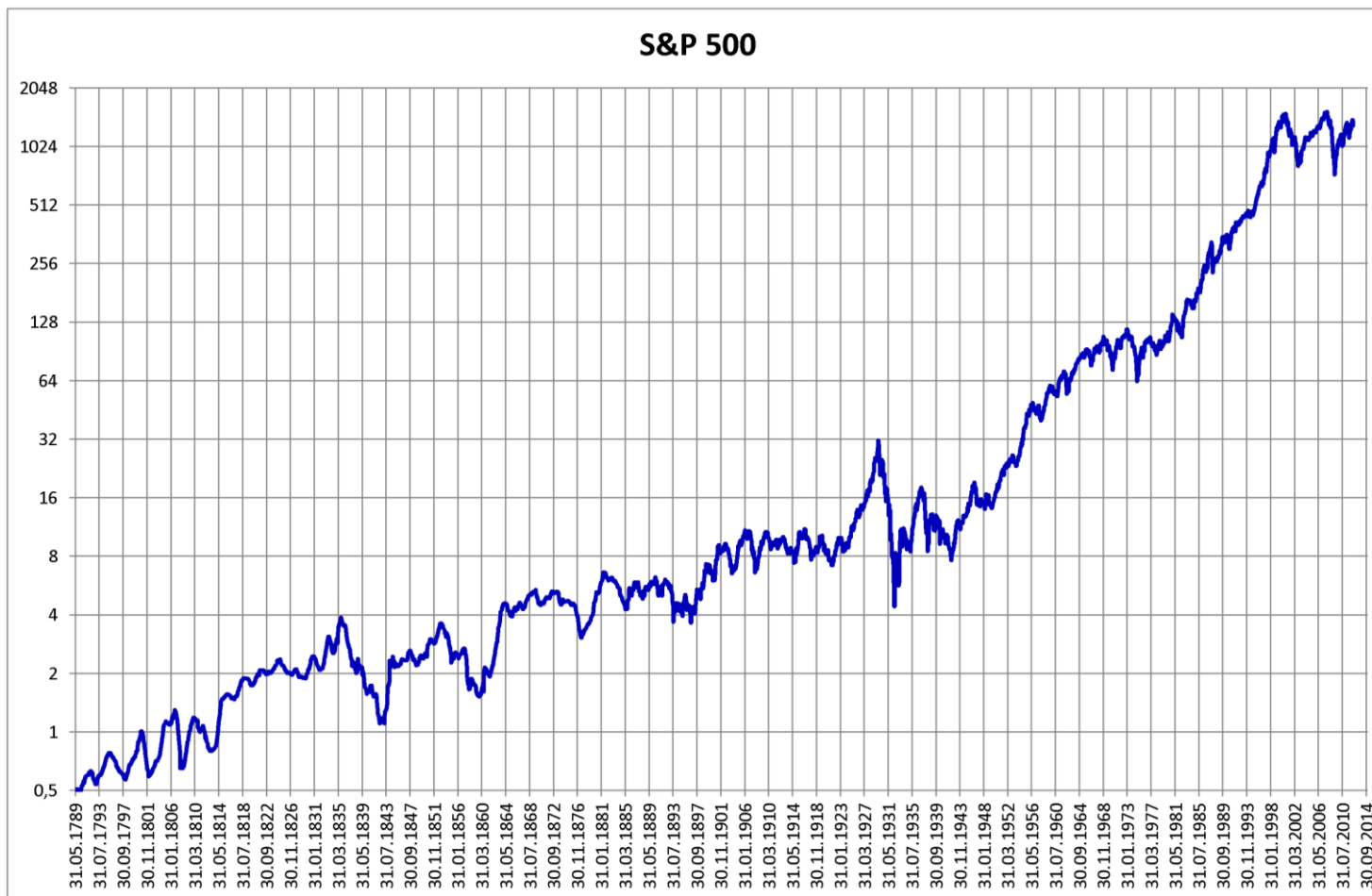
Bel 20 in historisch perspectief (<https://www.abcbourse.com/graphes/temp/a0vmsjiw.0hk.png>) Financiële Planners



Beleggen in de praktijk

Aandelenmarkten in perspectief

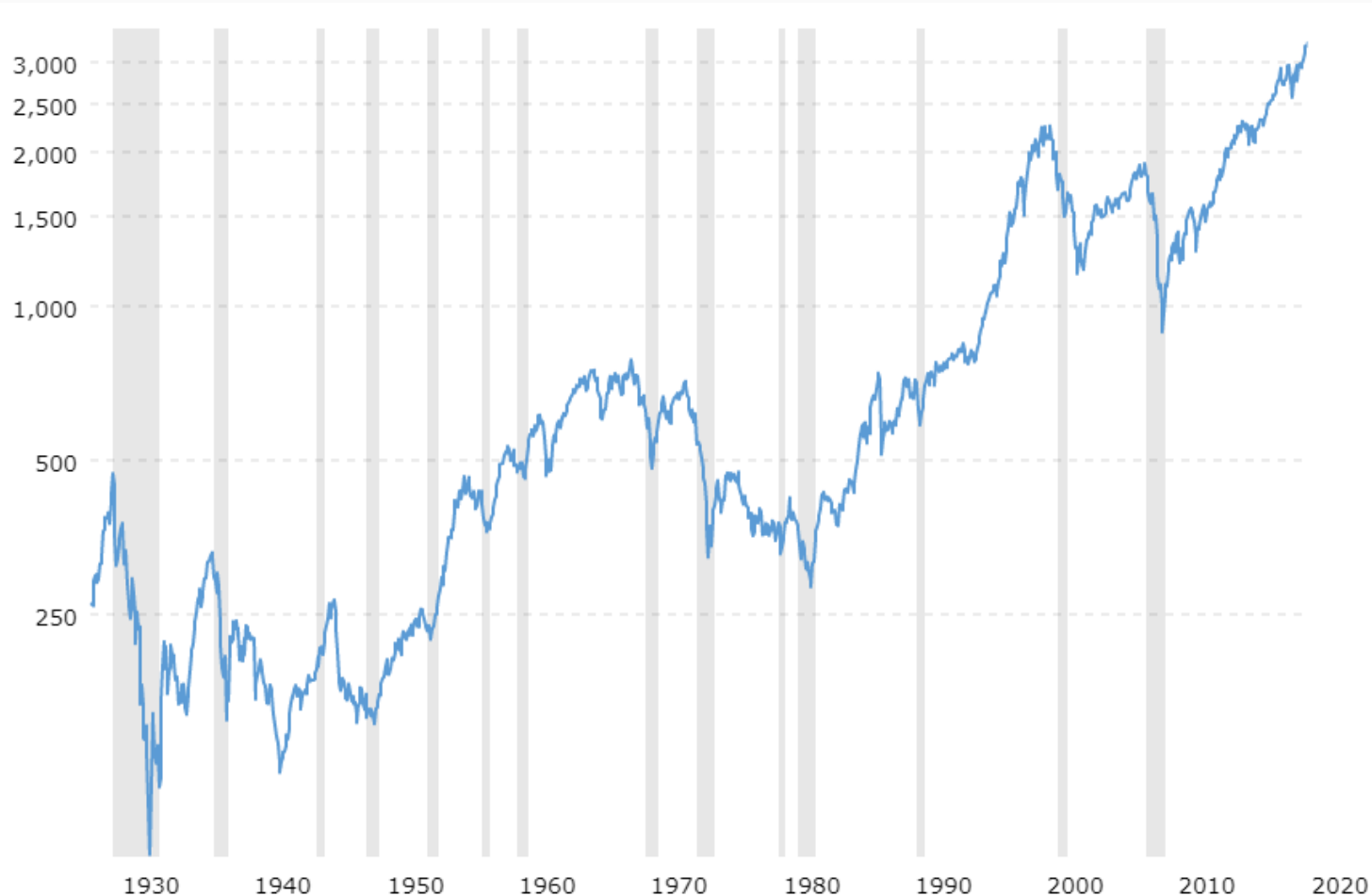
S&P 500 in historisch perspectief



Beleggen in de praktijk

Aandelenmarkten in perspectief

S&P 500 in historisch perspectief (<https://www.macrotrends.net/2324/sp-500-historical-chart-data>)



Sound intellectual framework bepalen

- 1) Liquiditeiten → verliezen vermijden
- 2) Zekerheidsniveau → inschatting 'value at risk'
- 3) Rendement → optimalisatie risk / return
op **totaal** vermogen

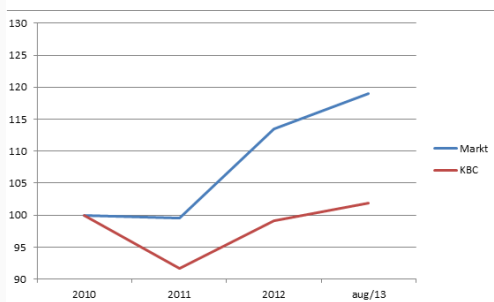
Beleggingen – rendement

- enig huiswerk is een MUST
- inzicht in gelopen risico doet gemoedsrust bewaren in turbulente tijden
- emotie uit beleggingsproces halen levert rendement op
- portefeuille kan maar zinnig ingevuld worden in functie van het TOTAAL VERMOGEN
- ook successieplanning en fiscale planning hebben hun invloed op portefeuillestructuur en vice versa

Portefeuille Monitor – Met wie gaat u in zee ?

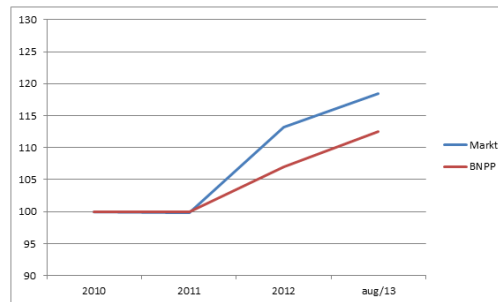
Portefeuille KBC (780.) Dynamisch 101,9

	% Weging	2011		2012		2013	
		Markt	Port	Markt	Port	Markt	Port
Aandelen	47,5%	-1,4%	8,5%	4,8%			
Obligaties	47,5%	0,8%	5,4%	0,2%			
Liquiditeiten	5,0%	0,0%	0,0%	0,0%			
Totaal		-0,5%	-8,4%	14,0%	8,2%	4,9%	2,87%
Capaciteit (100%)			0,0%	58,4%			58,0%
Index (100)		99,5	91,6	113,4	99,1	119,0	101,9



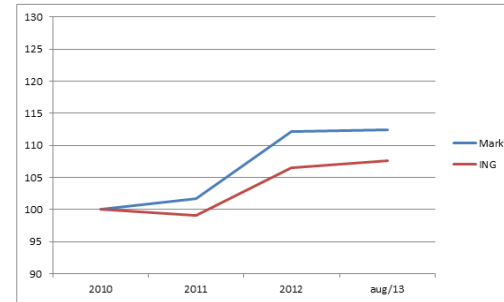
Portefeuille BNPP (220.) Dynamisch 112,5

	% Weging	2011		2012		2013	
		Markt	Port	Markt	Port	Markt	Port
Aandelen	45,0%	-1,3%	8,1%	4,6%			
Obligaties	46,0%	1,1%	5,3%	0,1%			
Liquiditeiten	9,0%	0,1%	0,0%	0,0%			
Totaal		-0,2%	0,0%	13,3%	7,0%	4,7%	5,09%
Capaciteit (100%)			-	53%			108%
Index (100)		99,8	100,0	113,1	107,0	118,5	112,5

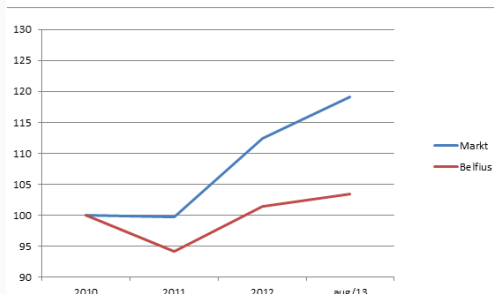


Portefeuille ING (110.) Defensief 107,6

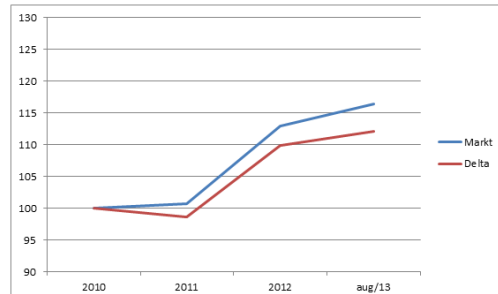
	% Weging	2011		2012		2013	
		Markt	Port	Markt	Port	Markt	Port
Aandelen	0,0%						
Obligaties	90,0%	1,6%	10,3%	0,3%			
Liquiditeiten	10,0%	0,1%	0,0%	0,0%			
Totaal		1,7%	-0,9%	10,3%	7,5%	0,3%	0,98%
Capaciteit (100%)			0,0%	73%			100,0%
Index (100)		101,7	99,1	112,1	106,6	112,5	107,6



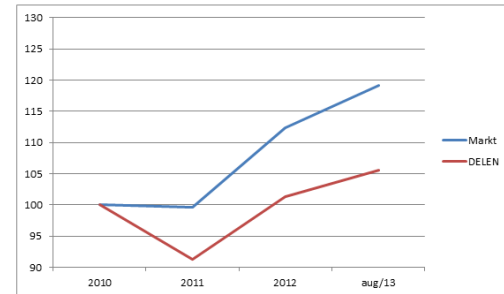
Belfius A 265 Moderate 103,4



Delta L 115 Defensief 112,1



DELEN 200 Moderate 105,6

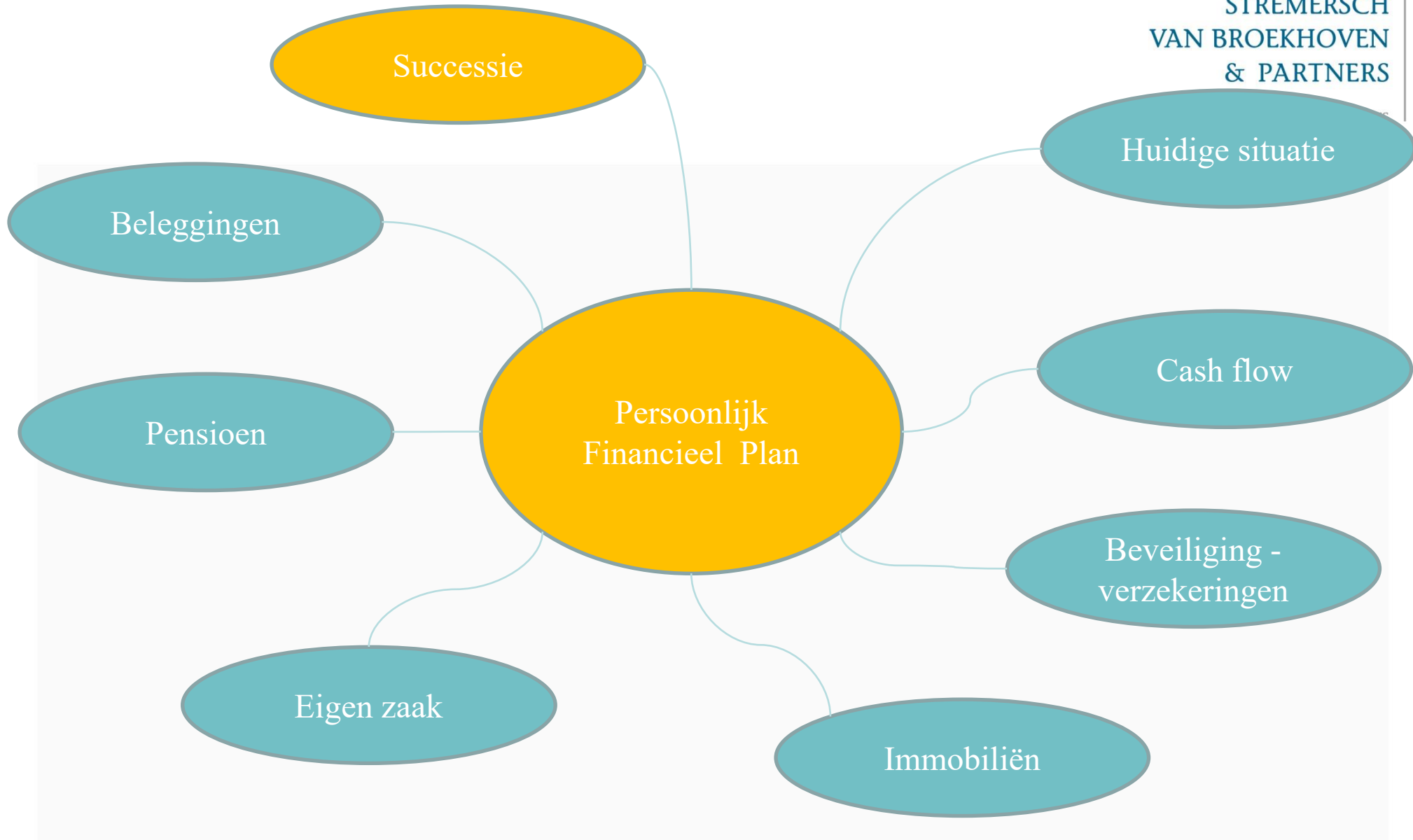


> Grondige doorlichting

De namen van de beheerders zijn van plaats verwisseld

4. Beleggingsbeheer / Overzicht vermogen (gewicht "Accumulatie" in Vermogens Index = 25%)

% in de Beleggingen categorie	Gewicht in de totale index	Vraag	% van vraag	% in de Belegging en categorie	Score (1,10)	Totaal gewicht index	IPFP Index
40%	10,00%	Is uw 'asset allocatie' onder controle? 1) Hebt u tijd besteed om uw strategie te bepalen? Voor elke partner? 2) Is uw policy statement welbepaald? Weet u waarom U zelf beheert, of hebt uitbesteed en aan wie? 3) Hebt u in het voorbije jaar geherbalanceerd als dat moest? Kent U het couponrendement en de return van het voorbije jaar? Wat is uw rekenrente? Verlopen de stortingen en opnamen volgens plan. Waren de kosten correct berekend? Is uw portefeuille fiscaal efficiënt gestructureerd? Hebt U voldoende veilige liquiditeit opzij gezet voor uw aankopen in de eerstvolgende vijf (zeven) jaren?	40%	16%		4,0%	0,000
10%	2,50%		40%	16%		4,0%	0,000
40%	10,00%		20%	8%		2,0%	0,000
5%	1,25%		100%	10%		2,5%	0,000
5%	1,25%		100%	40%		10,0%	0,000
			100%	5%		1,3%	0,000
			100%	5%		1,3%	0,000
100%	25%		100%			25%	0,000



[1] Het doel heiligt niet alle middelen

DOEL

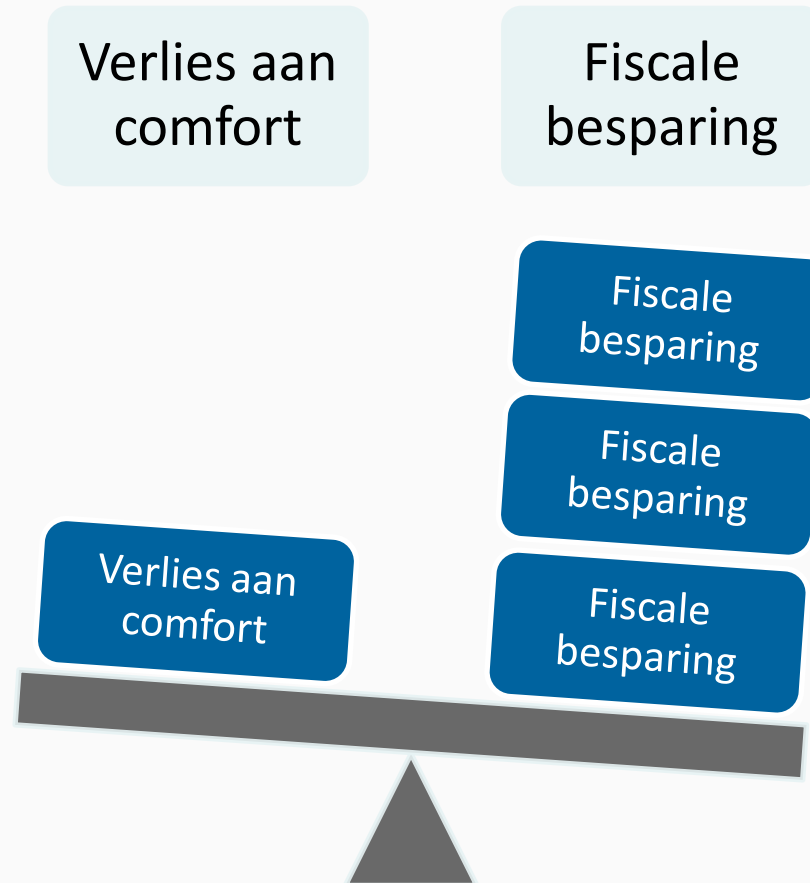
Overdracht van het vermogen naar de volgende generatie op optimale wijze organiseren.

- Fiscale optimalisatie: successie- en registratierechten, inkomstenbelasting
- Behoud van controle en gegarandeerde inkomstestroom

MIDDEL

Een begrijpbare én beheersbare planning, aangepast aan de persoonlijke noden en wensen van de klant.

[2] Let op de prijs van fiscale besparing



De fiscus erft mee

Tarieven erfbelasting Vlaanderen

Principes

- Netto-erfdeel (activa minus passiva) PER erfgenaam , volgens een progressief tarief in schijven
- Gewest waar de erflater op het ogenblik van zijn overlijden zijn fiscale woonplaats had (5 jaar)

Tarief rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden

Van ... tot ...	Tarief
0,01 – 50.000 EUR	3 %
50.000 – 250.000 EUR	9 %
250.000 - ...EUR	27 %

Belangrijk: alvorens deze tarieven toe te passen is er splitsing roerende – onroerende goederen!

Uitzondering: vererving gezinswoning door langstlevende aan 0% en vererving familiale onderneming aan 3% (of 7%).

Tarief broers en zusters, alle anderen

Van ... tot ...	Broers en zusters	Alle anderen
0,01 – 75.000 EUR	30 %	45 %
75.000 – 125.000 EUR	55 %	55 %
125.000 - ...EUR	65 %	65 %

De fiscus erft (iets minder) mee

Tarieven erfbelasting Vlaanderen

Principes

- Netto-erfdeel (activa minus passiva) PER erfgenaam , volgens een progressief tarief in schijven
- Gewest waar de erflater op het ogenblik van zijn overlijden zijn fiscale woonplaats had (5 jaar)

Tarief rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden

Per 1 september 2018 :

Vrijstelling 50K roerend tussen echtgenoten/samenwoners

Van ... tot ...	Tarief
0,01 – 50.000 EUR	3 %
50.000 – 250.000 EUR	9 %
250.000 - ...EUR	27 %

Belangrijk: alvorens deze tarieven toe te passen is er splitsing roerende – onroerende goederen!

Uitzondering: vererving gezinswoning door langstlevende aan 0% en vererving familiale onderneming aan 3% (of 7%).

Tarief broers en zusters, alle anderen

Van ... tot ...	Broers en zusters	Alle anderen
0,01 – 35.000 EUR	25 %	25%
35.000 – 75.000 EUR	30%	45%
75.000...EUR	55%	55%

Tarieven schenkbelasting Vlaanderen

Onroerende goederen

Van ... tot ...	Rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden	Alle andere personen
0,01 – 150.000 EUR	3 %	10 %
150.000 – 250.000 EUR	9 %	20 %
250.000 – 450.000 EUR	18 %	30 %
450.000 EUR – ... EUR	27 %	40 %

Uitzonderingen:

- * ~~bouwgronden (regeling t.e.m. 2019)~~
- * gunstregeling vastgoed in Vlaams gewest gelegen
 - energiebesparende renovatiewerken
 - verhuur gebouw met conformiteitsattest

Van ... tot ...	Rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden	Alle andere personen
0,01 – 150.000 EUR	3 %	9 %
150.000 – 250.000 EUR	6 %	17 %
250.000 EUR – 450.000 EUR	12 %	24 %
450.000 EUR – ... EUR	18 %	31 %

Roerende goederen

Begiftigde	Tarief
Rechte lijn, tussen echtgenoten en samenwonenden	3 %
Broers / zusters, ooms / tante, neven/ nichten, alle andere personen	7 %

Uitzondering: schenken familiale onderneming

Indien voldaan aan de voorwaarden :

Erfbelasting	Schenkbelasting
3%	0%

[3] Let op voor (vermeend) misbruik

Programmawet 29 maart 2012 Art. 168: invoering nieuwe versie art. 18§2 W. Reg. (art. 3.17.0.0.2 VCF):

Aan de administratie kan niet worden tegengeworpen:

De rechtshandeling noch het geheel van rechtshandelingen dat een zelfde verrichting tot stand brengt, wanneer de administratie door vermoedens of door andere in artikel 185 vermelde bewijsmiddelen aan de hand van objectieve omstandigheden aantoont dat er sprake is van fiscaal misbruik.

Fiscaal misbruik:

Een verrichting waarbij hij zichzelf in strijd met de doelstellingen van een bepaling van dit Wetboek of de ter uitvoering daarvan genomen besluiten buiten het toepassingsgebied van die bepaling plaatst;

OF:

Een verrichting waarbij aanspraak wordt gemaakt op een belastingvoordeel voorzien door een bepaling van dit Wetboek of de ter uitvoering daarvan genomen besluiten en de toekenning van dit voordeel in strijd zou zijn met de doelstellingen van die bepaling en die in wezen het verkrijgen van dit voordeel tot doel heeft.

Het komt aan de belastingschuldige toe te bewijzen dat de keuze voor zijn rechtshandeling of het geheel van rechtshandelingen door andere motieven verantwoord is dan het ontwijken van registratierechten.

Indien de belastingschuldige het tegenbewijs niet levert, dan wordt de verrichting aan een belastingheffing overeenkomstig het doel van de wet onderworpen alsof het misbruik niet heeft plaatsgevonden.

Wat **Vlaanderen** doet, ... doet het **strenger**

Sinds 1 januari 2015 in werking treden van Vlabel na opheffing dienst registratie- en erfbelasting.

Verscherpte administratieve standpunten rond :

- Verblijvingsbeding op last (september 2015 en juli 2016) → decreetaanpassing dec 17
- Verzekeringsgift (oktober 2015 en dec 2016)
- ~~Schenken met voorbehoud van vruchtgebruik voor Nederlandse notaris (april 2016)~~
- Optioneel conventioneel beding van terugkeer (april 2016)
- Spaarrekening met derdenbeding (juli 2016)
-

Voorafgaande vragen

Maatschap en schenking op last (nov 2016)

Maatschap en periodieke inkomsten (apr 2017, feb/maa 2018)

Maatschap en onroerend goed (aug 2017)



[4] Geef het juiste ja-woord

Ann en Piet wonen feitelijk samen. Ze vragen zich af of deze situatie optimaal is indien één van hen zou overlijden? Ze wensen elkaar te beschermen. Welke mogelijkheden hebben ze?

- Huwen
- Wettelijk samenwonen
- Feitelijk samenwonen



Huwen

Erfrecht

Als u niets doet zal in elk stelsel dezelfde wettelijke verdeling toegepast worden

- **Zonder** kinderen :

Langstlevende erft volle eigendom over het hele gemeenschappelijke vermogen + het vruchtgebruik over het eigen vermogen van de eerst stervende.

- **Met** kinderen :

Langstlevende erft vruchtgebruik over hele nalatenschap. Kinderen erven naakte eigendom over hele nalatenschap.

Feitelijk samenwonen

Formaliteiten

- Geen, men is feitelijk samenwonend wanneer men zijn gewone verblijfplaats samen heeft, dit blijkt uit registers van de burgerlijke stand (domicilie)

Het samenlevingscontract

- Via een onderhandse of notariële overeenkomst kan/moet men vermogensrechtelijke aspecten regelen

Vermogensrecht

- Elke partner heeft en behoudt eigen vermogen
- Hetgeen men krijgt uit schenking of erfenis is eigen
- Er is geen gemeenschappelijk vermogen tussen twee eigen vermogens, maar er kunnen wel onverdeeldheden gecreëerd zijn
- De schulden blijven eigen aan de samenwonende die ze heeft aangegaan
- Er kan nooit verhaal worden uitgeoefend tegen het vermogen van de andere partner, tenzij:
 - Die partner de schuld is mee aangegaan;
 - Die partner zich borg heeft gesteld, of een andere vorm van zekerheid heeft gesteld.

Erfrecht

Feitelijk samenwonende partners erven niets van elkaar!

Wettelijk samenwonen

Formaliteiten

- Gemeenschappelijke domicilie en een verklaring afleggen van wettelijke samenwoning bij de ambtenaar van de Burgerlijke Stand
- Beëindiging kan met een minimum aan formaliteiten
 - Overlijden
 - Huwelijk
 - Gezamenlijke beëindiging
 - Eenzijdige beëindiging

Vermogensrecht

- Elke partner heeft en behoudt zijn eigen vermogen
- Hetgeen men krijgt uit schenking of erfenis is steeds eigen
- Er is geen gemeenschappelijk vermogen tussen de twee eigen vermogens, maar er kunnen wel onverdeeldheden gecreëerd zijn
- De schulden blijven eigen aan de samenwonende die ze heeft aangegaan.
- Er kan nooit verhaal worden uitgeoefend tegen het vermogen van de andere partner, tenzij:
 - Die partner de schuld is mee aangegaan;
 - Die partner zich borg heeft gesteld, of een andere vorm van zekerheid heeft gesteld.

Wettelijk samenwonen

Bescherming van de gezinswoning (art 215 BW)

- Vereiste van toestemming van niet-eigenaar partner
 - Verkoop gezinswoning/huisraad
 - Schenking gezinswoning/huisraad
 - Testamentaire toedeling gezinswoning/huisraad
 - Hypotheekbezwaaring gezinswoning/inpandgeving huisraad

Het samenlevingscontract

- Steeds via authentieke akte

Erfrecht

- Wettelijke samenwoners hebben wel wettelijk erfrecht ten opzichte van elkaar
- Het erfrecht bestaat minimum uit het vruchtgebruik op de gezinswoning en de huisraad, maar kan testamentair uitgebreid worden
- Let op: dit is GEEN reservatair erfrecht, dus via testament kan de partner volledig of gedeeltelijk onterfd worden
- Het betreft een erfrecht welke de reservataire aanspraken van de ouders (elk 1/4e) volledig kan uitsluiten! De kinderen behouden hun reserve.

[5] Schenken: gegeven is gegeven

Mieke en Stephane zijn beiden 58 jaar, gehuwd en hebben 2 zonen: Dirk en Filip.

Welke mogelijkheden bestaan er om al bij leven vermogen over te dragen aan hun zonen? En waarop moeten ze daarbij letten?



Schenking

Verskillende mogelijkheden

- Bankgift met '*pacte adjoint*'
- Onrechtstreekse schenking
- Schenking van roerende waarden aan 3 of 7 %
- Schenking voor buitenlandse notaris aan 0%

Schenking betekent **onherroepelijke afstand!**

(uitzondering: schenkingen onder echtgenoten)

Hoe inkomen en zeggenschap behouden ?

Schenking: controle en behoud van inkomen?

Voorbehoud van vruchtgebruik

Vruchtgebruik is het recht om van een zaak waarvan een ander de eigendom heeft het genot te hebben zoals de eigenaar zelf.

Quid lage rente?

Is het minimum van **1%** dat net voorzien is bij wet voldoende voor hen? Hebben zij dit voorzien in hun kapitaalbehoefte?

Quid bij de schenking van een **vastgoed** met voorbehoud van **vruchtgebruik**?

Indien Stephane overlijdt, zal zijn deel van het vruchtgebruik van dit vastgoed aanwassen bij dat van Mieke. Mieke heeft dus recht op de inkomsten. Maar ze moet daar wel successie over betalen. Kan zij haar **levensstandaard** blijven aanhouden? Belangrijk is om hier te voorzien in een aanwas van het vruchtgebruik. **De modulering van het vruchtgebruik is dus zeer belangrijk!**

Schenking: controle en behoud van inkomen?

Schenking onder last

Hoeveel % moeten ze stipuleren als last? Wat indien ze die last niet opvragen? De modulering van de last is ook zeer belangrijk!

Let op! Een last van 4 % in context van 'nul-rente' betekent dat het kapitaal halveert in... 18 jaar tijd!

Schenking: controle en behoud van inkomen?

Uitsluiting uit de huwgemeenschap?

Wist u dat bij een schenking van onroerend goed met uitsluiting uit de huwgemeenschap, huurinkomsten van dit goed gemeenschappelijk blijven voor de begiftigden indien zij gehuwd zijn onder het wettelijk stelsel ? U kan hier van afwijken in de schenkingsakte!

Beding van conventionele terugkeer ?

Mieke en Stephane schenken eerst € 100.000 aan hun zonen via bankgift met registratie aan 3% (anti-misbruikbepaling gesplitste aankoop). Quid bij investering van deze € 100.000 in een onroerend goed samen met de partner gevolgd door een vooroverlijden van één van de zonen? Wat moet er terugkeren naar het vermogen van Mieke en Stephane?

Restschenking?

Moet, als één van de zonen vooroverlijdt, het gedeelte van de geschonken goederen aan de vooroverleden zoon vererfd worden door de andere zoon? Of mogen deze goederen vererfd worden door de erfgenamen van de vooroverleden zoon ? Dit houdt in zijn partner en kinderen.

[6] Het ene testament is het andere niet

Monique en André, 68 jaar en 69 jaar, zijn beide voor de tweede keer gehuwd. Zij hebben elk een dochter uit een vorig huwelijk. De relatie met hun dochter uit het vorig huwelijk is zeer slecht. Er zijn geen gemeenschappelijke kinderen.

Hoe de erfenis optimaliseren? Rekening houdend met de stiefkinderen. En: ze wensen nog geen vermogen over te dragen naar de kinderen voor ze overlijden.



- Notarieel testament
- Eigenhandig testament
- Internationaal testament

Testament: verstandig kiezen

Aanstellen algemene legataris?

Normaal erft de langstlevende het vruchtgebruik en de kinderen de naakte eigendom over de hele nalatenschap. Door elkaar via testament aan te stellen als algemene legataris erven ze alles van elkaar.

Toewijzen van bepaalde goederen aan de erfgenamen?

Monique en André wensen hun dochters te beperken tot hun reserve in volle eigendom (i.p.v. naakte eigendom). Bijgevolg komen ze niet in een verhouding VG-NE met de stiefouder. Ze stipuleren in hun testament met welke goederen deze reserve opgevuld moet worden.

Straflegaat

Indien hun dochters tegen bovenstaande regeling zouden zijn, zullen zij beperkt worden tot hun reserve in naakte eigendom en zitten zij wel in VG-NE met de stiefouder. Geen optimale situatie!

Restlegaat

Het deel van het vermogen dat hun dochters erven, en dat bij het vooroverlijden van de dochters overblijft, zal geërfd worden door de langstlevende stiefouder.

[7] Let op uw kapitaalbehoefte!

Mia is 58 jaar en Jan is 60 jaar. Ze zijn gehuwd onder het wettelijk stelsel. Er is geen huwelijkscontract, ook geen testament.

- *Ze hebben 1 zoon: Bart, 37 jaar*
- *De beleggingsportefeuille is € 250.000 waard*

Ze wensen de naakte eigendom van de portefeuille te schenken aan Bart.



LET OP:

Kapitaalbehoefte?

Huidige lage rente ruim onvoldoende!

MINIMUM 1%

Behoefte van 60 tot 80 jaar: € 1000 per maand geïndexeerd

Hoeveel kapitaal nodig?

<u>Reële opbrengstvoet</u>	<u>Behoud van kapitaal</u>	<u>Geen behoud van kapitaal</u>
1%	€ 400.000	€ 216.800
2%	€ 300.000	€ 196.000
3%	€ 240.000	€ 178.000

[8] Comfort primeert op fiscaliteit

Lisa en Jef zijn 35 jaar en feitelijk samenwonend. Samen hebben ze 1 dochter: Luna (5). Jef heeft een BVBA en een appartement. Samen hebben ze een gezinswoning.

Bij overlijden Jef

Luna erft de BVBA en het appartement in volle eigendom + 50% van de gezinswoning in volle eigendom.

Wist u dat Lisa deze goederen niet kan verkopen zonder toestemming van een vrederechter? Lisa heeft bovendien enkel het ouderlijk vruchtgenot over deze goederen en kan hier dus niet mee voorzien in haar eigen levensonderhoud.

Nood aan erfenisplanning !

- Huwen?
- Beding van aanwas?
- Testament?



[9] Modernisering van het erfrecht

Op 1 september 2018 is de hervorming van het erfrecht in werking getreden.

Hervorming inzake:

- Reserve kinderen
 - Vereenvoudiging van de procedure (meer zekerheid)
 - Familiale erfovereenkomsten ('*familiepact*')
 - Meer vrijheid: erfenis op maat
-
- Erfenisplanning opnieuw toetsen is zonder meer nuttig !

Ook huwelijksvermogensrecht werd aangepast !



Het Nieuwe Erfrecht

Grondige hervorming:

- De wijziging van de regels met betrekking tot de **erfrechtelijke reserve** en de vordering tot inkorting;
- De wijziging van de regels met betrekking tot de **inbreng van giften**;
- **Omzetting erfrechtelijk vruchtgebruik** langstlevende in aanwezigheid niet-gemeenschappelijke kinderen;
- De aanpassing van de regels met betrekking tot de **verdeling**;
- De versoepeling van het huidige verbod op **overeenkomsten over niet-opengevallen nalatenschappen**;
- Overgangsbepalingen.

De erfrechtelijke reserve en de vordering tot inkorting

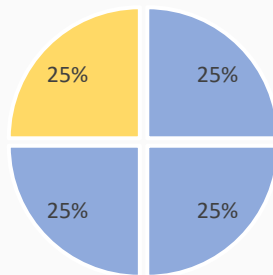
Belangrijke wijzigingen aan zowel de kwantitatieve (hoeveel?) als de kwalitatieve (hoe?) reserve:

- De reserve is kleiner geworden en is uitgegroeid tot een geldelijke bescherming;
- (Nog slechts) twee categorieën reservataire erfgenamen op grond van de wet (art. 916 BW):
 - De afstammelingen, op voorwaarde dat ze een juridische vastgestelde afstammingsband hebben met de overledene (art. 913-914 BW);
 - Sinds 1981 ook de langstlevende echtgenote (art. 915bis BW).
- **De ascendenten verliezen hun reservataire positie maar krijgen een sterkere vordering tot levensonderhoud lastens de nalatenschap in de plaats:**
 - Periodieke lijfrente of kapitaal; niet hoger dan 1/4^e van de fictieve massa.
 - Behoeftig *ten tijde van* of *door* overlijden. Geen andere vereisten.

Modernisering van het erfrecht

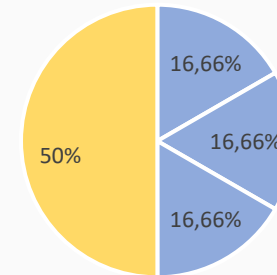
Reserve kinderen

Voor de hervorming



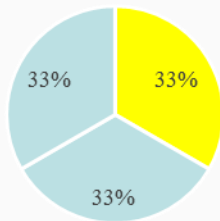
■ Reserve kind 1 ■ Reserve kind 2 ■ Reserve kind 3 ■ Beschikbaar

Na de hervorming



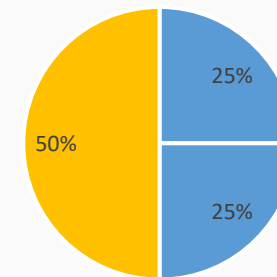
■ Reserve kind 1 ■ Reserve kind 2 ■ Reserve kind 3 ■ Beschikbaar

Voor de hervorming



■ beschikbaar deel ■ kind 1 ■ kind 2

Na de hervorming



■ Reserve kind 1 ■ Reserve kind 2 ■ Beschikbaar

De versoepeling van het huidige verbod op overeenkomsten over niet-opengevallen nalatenschappen

- Oud recht: rigide, principieel verbod;
- Zes constitutieve bestanddelen:
 - een beding;
 - waarin een verbintenis is vervat;
 - waarbij wordt afgeweken van de wettelijke regeling;
 - waarbij rechten worden verleend in een nalatenschap of een bestanddeel ervan;
 - die nog niet is opengevallen en
 - waarbij enkel louter eventuele rechten worden toegekend, gewijzigd of afgestaan.

De versoepeling van het huidige verbod op overeenkomsten over niet-opengevallen nalatenschappen

- Nieuw recht: principiële verbod (art. 1100/1, § 1 BW) niet afgeschaft, maar wel versoepeld;
- Principieel verboden, tenzij toegelaten;
- Principieel toegelaten onder bijzondere titel en onder bezwarende titel bedongen, geldig bij notariële akte (art. 1100/1, § 3 BW);

De versoepeling van het huidige verbod op overeenkomsten over niet-opengevallen nalatenschappen

Belangrijke vernieuwing (art. 1100/7, § 1 BW):

Globale erfovereenkomst:

- Alleen in rechte lijn kinderen/kleinkinderen
- Akkoord van alle erfgenamen vereist
- Subjectief evenwicht
- Bindend akkoord over de inhoud (heden en verleden)
- Ook indirecte bevoordelingen
- Via notariële akte



De versoepeling van het huidige verbod op overeenkomsten over niet-opengevallen nalatenschappen

Punctuele erfovereenkomst:

- Geen akkoord van alle erfgenamen vereist;
- In functie van specifieke handelingen zoals
 - Generatiesprong
 - Bevoordelen zorgbehoevend kind
 - Bevoordelen stiefkind (afstand inbreng/vereenvoudiging omzetting vruchtgebruik)
 - Vastklikken waarde verkregen bij schenkingen tussen broers en zussen
 - Enz.



Overgangsbepalingen

Inwerkingtreding op 1 september 2018:

- Oude recht relevant?
- Oude recht blijft van toepassing op alle nalatenschappen die zijn opengevallen vóór het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet;
- Tijdstip van vereffening en verdeling is irrelevant;
- Na inwerkingtreding van de wet **combinatie** van oud en nieuw mogelijk.

[10] Denk vroeg genoeg aan later 1/2

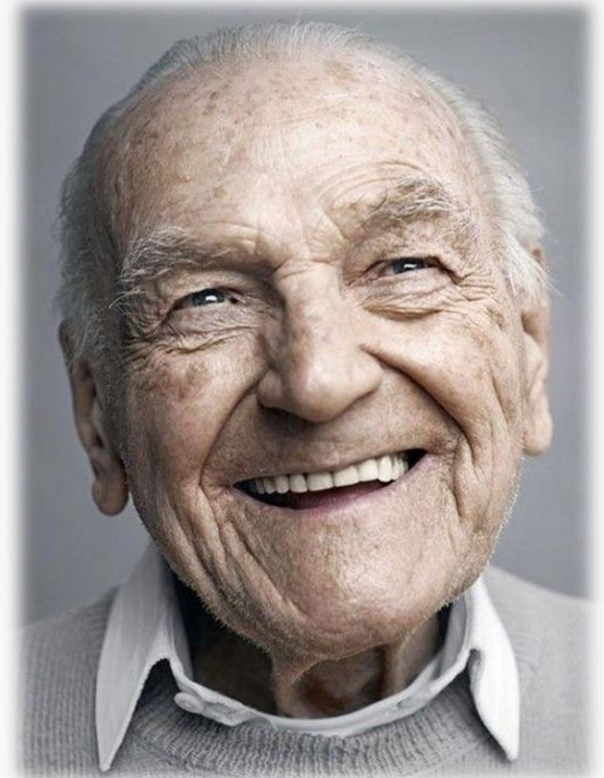
Ludo is 78 jaar en weduwnaar. Hij heeft 3 kinderen: Nathalie (55), Pieter (52) en Kaat (50). Ludo heeft een patrimoniumvennootschap (vastgoed) en een beleggingsportefeuille onder adviserend beheer.

Wanneer Ludo zorg nodig heeft...

- Onroerende goederen in de vennootschap kunnen niet verkocht worden zonder instemming van een Vrederechter.
- Er kunnen geen beslissingen genomen worden in de vennootschap.
- Er kunnen geen instructies gegeven worden aan de banken inzake de portefeuille

Nood aan erfenisplanning!

- Zorgvolmachten op maat! Notarieel vs. onderhands.
- Mandaat dat slechts ingaat op moment van zorg!



Denk vroeg genoeg aan later 2/2

In de zorgvolmacht staat :

- De naam van de **lasthebber**, die beslissingen kan nemen over het vermogen.

In de zorgvolmacht bepaalt de lastgever welke beslissingen de lasthebber mag nemen.

- Rekeningen betalen,
- Huurovereenkomst vernieuwen,
- De toelating een vastgoed te verkopen
- enz.
- **Sinds 1 maart 2019** uitbreiding naar beslissingen over de persoon.
 - Waar de lastgever wil verblijven
 - Wie het beheer van het PVB Zorgbudget mag opnemen
 - Welke arts de lastgever moet behandelen
 - Wat er met de huisdieren moet gebeuren
 - enz.

De zorgvolmacht wordt opgemaakt bij **wilsbekwaamheid**.

De zorgvolmacht treedt in werking wanneer de lastgever zijn wil niet meer kan uiten. De lasthebber voert dan zijn opdracht uit zoals die door de lastgever werd bepaald.

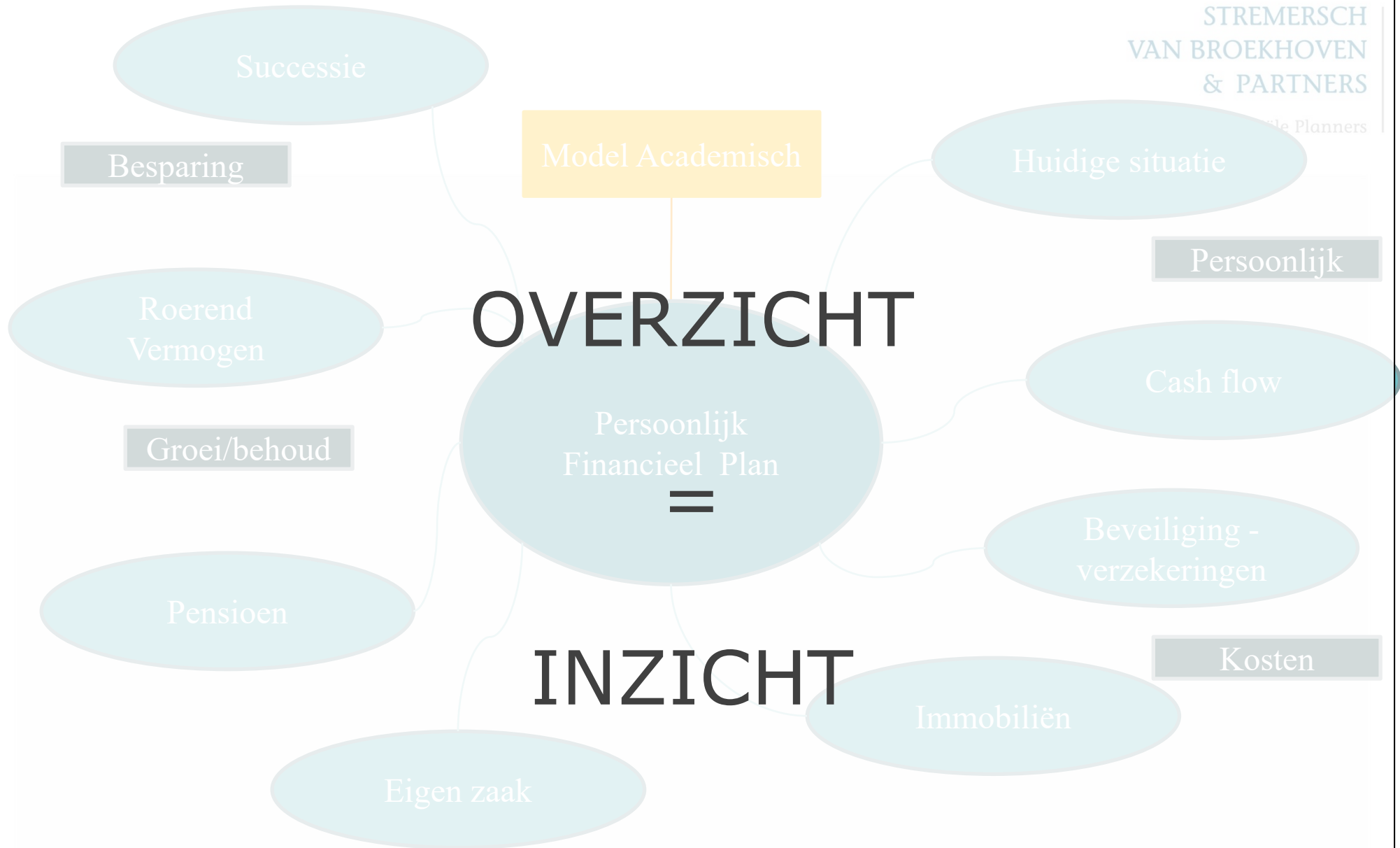
Tot slot...

Laat fiscaliteit niet uw voornaamste drijfveer zijn bij erfenisplanning.

Denk doordacht na over alle consequenties en de voor- en nadelen van uw planning.

De wet voorziet een aantal mogelijkheden die toelaten een goeie planning te maken. Het is echter niet noodzakelijk dat u al die mogelijkheden benut. Het is belangrijk dat uw erfenisplanning voldoet aan *uw* doelstellingen en verwachtingen omtrent uw vermogen.

Laat u daarvoor professioneel bijstaan.



Contact

Luc de Schoesitter
Studio FP

Voor een afspraak, contacteer

Catherine Thonus

+32 (0)3 205 10 31

Severine Jacobs

+32 (0)3 205 10 20

Oude Leeuwenrui 32 (bus 21) - 2000 Antwerpen

+32 (0)3 205 10 20

Doorniksestraat 63 E - 8500 Kortrijk

+32 (0)56 96 06 29

info@svbp.be

www.vermogensmonitor.be